

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă” din Chișinău
Facultatea Pedagogie
Catedra Științe ale educației

PROGRAM DE MASTERAT

**CONSILIERE ȘI EDUCAȚIA
FAMILIEI**

CURRICULA

Chișinău, 2015

CZU

C

Aprobat la Ședința Catedrei Științe ale Educației, UPS
„Ion Creangă” din Chișinău (proces verbal nr.2 din 18.09.2014)

Coordonator:

Cuznețov Larisa, doctor habilitat în pedagogie; profesor
universitar

Autori:

Cuznețov Larisa, dr. hab., prof. univ.

Calaraș Carolina, dr. conf. univ.

Mândăcanu Virgil, dr. hab., prof. univ.

Patrașcu Dumitru, dr. hab., prof. univ.

Sorici Oxana, dr. lector univ.

Recenzenți:

Cojocaru-Borozan Maia, doctor habilitat în pedagogie,
profesor universitar

Bodrug-Lungu Valentina, doctor habilitat în pedagogie,
conferențiar universitar.

Lucrarea a fost elaborată de către specialiștii implicați în realizarea
Programului de Masterat **Consiliere și educația familiei**. Volumul
include curricula la disciplinele prevăzute în Planul de Învățământ.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Consiliere și educația familiei. Program de masterat. Curricula.
Autori: Cuznețov Larisa, Calaraș C., Mândăcanu V., Sorici O. [et. al].

Coord. Cuznețov L. UPS „Ion Creangă” din Chișinău. Catedra Științe
de Educației. Chiș. Primex-com SRL, 2015 – 97 pag.

50 ex.

ISBN

CUPRINS

1. Nota de prezentare a programului de masterat profesional <i>Consiliere și educația familiei</i>	4
2. Conținutul planului de învățământ.....	6
3. Curricula:	
3.1. Epistemologia consilierii educaționale.....	10
3.2. Filosofia și axiologia educației.....	15
3.3. Pedagogia și psihologia familiei.....	22
3.4. Teoria și metodologia cercetării familiei.....	30
3.5. Educația familială și stilul sănătos de viață.....	36
3.6. Sociologia educației familiale.....	41
3.7. Consiliere psihopedagogică cu elemente de psihoterapie integrativă.....	48
3.8. Managementul calității în consilierea și educația familiei.....	54
3.9. Comunicarea și relaționarea în familie.....	59
3.10. Consilierea familiei autoperfecționarea și dezvoltarea parentală.....	65
3.11. Consilierea psihopedagogică a elevilor în instituția de învățământ.....	71
3.12. Etica profesională.....	78
3.13. Elaborarea și administrarea proiectelor de educație a familiei.....	83
3.14. Viața conjugală și sexualitatea umană.....	88
3.15. Stagiul de practică profesională.....	92
4. Finalitățile programului de masterat profesional <i>Consilierea și educația familiei</i>	96

1. Nota de prezentare a programului de masterat profesional *Consilierea și educația familiei*

Caracterul prospectiv al procesului educațional reperează pe principiul educației permanente și reprezintă consecința firească a ritmului accelerat de evoluție și transformare a sociumului. Politicile educaționale din întreaga lume, cele europene și cele din Republica Moldova, demonstrează elocvent că printre valorile dominante ale unei societăți și școli eficiente și de succes, astăzi se situează și *valorizarea părinților, a familiei* ca obiectiv major al educației pentru toți și pe întregul parcurs al vieții omului. Motivul esențial, fiind cunoscut de toți actorii sociali și de factorii de decizie: anume familia reprezintă agentul acțiunii pedagogice care fixează în individ *habitusul primar*, adică formează inițialele scheme de percepție, gândire, imaginație, creativitate, modul de a fi și deveni, care vor funcționa ca un mecanism de selecție și consolidare a experienței ulterioare, plăsmuind fundamentul viitoarei personalități.

Curriculumul reprezintă o ofertă adecvată necesităților învățământului, accesibilă în planul teoriei și metodologiei educației pentru familie, fiind adresată tuturor categoriilor de educatori, cadre didactice, diriginți, inclusiv elevilor și părinților. Totodată, lucrarea poate fi valorificată în activitatea de instruire și de realizare a stagiilor de practică a studenților și masteranzilor de la facultățile pedagogice.

Absolvenții acestui program de masterat vor fi cei mai indicați pentru realizarea funcțiilor de consiliere a familiei/părinților și elevilor în instituțiile educaționale, medico-sociale, centrele de plasament pentru copii și adolescenți.

Formarea inițială în cadrul programului vizat de masterat profesional va asigura formarea competențelor de consiliere și educație a familiei/copii și adulți; de prevenire a conduitelor abuzive și deviante; de ajutorare a persoanelor în situații de criză.

Un accent mare este pus pe pregătirea specialistului-consilier pentru a ajuta familia să-și re/echilibreze modul de viață, axându-se pe normele și valorile moral-etice.

Studiile în cadrul masteratului CEF vor contribui la promovarea valorilor autentice prin implementarea documentelor strategice:

- Codul familiei al Republicii Moldova.
- Programul Național Strategic în domeniul Securității demografice al Republicii Moldova (2011-2015).
- Programul Național de Asigurare a Egalității de Gen (2010-2015).
- Programul național privind crearea sistemului integrat de servicii sociale.

Programul de masterat este destinat absolvenților ciclului I/licență din diferite domenii de formare profesională.

CONȚINUTUL PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Facultatea	Pedagogie
Domeniul general de studiu	14. Științe ale Educației
Domeniul de formare profesională	Profesionalizare
Specializarea	142.10 Consiliere și educația familiei
Program de masterat	Profesional
Total credite	120
Titlul obținut la finele studiilor	Master în științe ale educației
Forma de organizare a învățămîntului	Învățămînt de zi / Învățămînt la distanță

GRAFICUL PROCESULUI DE STUDII /120 ore

Anul de studii	Activități didactice		Sesiuni de examene		Prac-tica	Vacanțe			Susține-rea tezei de master
	Sem.1	Sem.2	Iarna	Vara		Iarna	Primăvara	Vara	
I	15	15	3	3		2	1	11	iunie
II	15	-	3	3	5	2	1	-	

Planul de învățământ pentru masterat / 120 ore

Cod	Disciplina de studiu	Total ore		Numărul de ore pe săptămână			Forma de evaluare	Nr. de credite
		Contact direct	Studies individual	P	S	L		
Sem. 1								
F.01.O.001	Epistemologia consilierii educaționale	40	110	2	1		E	5
F.01.O.002	Filosofia și axiologia educației	40	110	2	1		E	5
F.01.O.003	Pedagogia și psihologia familiei	75	225	2	2	1	E	10
S.01.O.004	Teoria și metodologia cercetării familiei	40	110	2	1		E	5
S.01.A.005	1. Educația familială și stilul sănătos de viață 2. Conflictologie familială	40	110	2	1		E	5
Total sem. 1		235	665	10	6	1	5	30
Sem. 2								
F.02.O.006	Sociologia educației familiale	75	225	2	2	1	E	10
F.02.O.007	Consiliere psihopedagogică cu elemente de psihoterapie integrativă	40	110	2	1		E	5
S.02.O.008	Managementul calității în consilierea și educația familiei	40	110	2	1		E	5
S.02.O.009	Comunicarea și relaționarea în familie	40	110	2	1		E	5
S.02.A.010	1. Consilierea familiei: autoperfecționarea și dezvoltarea parentală 2. Educația de gen în familie	40	110	2	1		E	5
Total sem. 2		235	665	10	6	1	5	30

Sem. 3								
S.03.O.011	Consilierea psihopedagogică a elevilor în instituția de învățământ	40	110	2	1		E	5
S.03.O.012	Etica educației/profesională	40	110	2	1		E	5
S.03.O.013	Elaborarea și administrarea proiectelor de educație a familiei	40	110	2	1		E	5
S.03.A.014	1. Cultura familiei și integrarea europeană 2. Viața conjugală și sexualitatea umană	40	110	2	1		E	5
S.03.O.015	Stagiu de practică profesională	75	225				E	10
	Total sem. 3	235	665	8	4		5	30
Sem. 4								
	Teza de master	235	665				E	30
Total		930	2670				16	120

DISCIPLINE LA LIBERA ALEGERE/ 120 ore

Nr. d/o	Denumirea disciplinei	Total ore		Numărul de ore pe săptămână			Evaluări	Nr. de credite
		Contact direct	Studiu individual	P	S	L		
F.02.L.001	Traseu individual de formare	40	110	2	1		E	5
S.02.L.002	Consilierea clasei de elevi	40	110	1	1	1	E	5
S.03.L.003	Cultura emoțională a actorilor educației	40	110	1	1	1	E	5
	TOTAL	120	330	4	3	2	3	15

Ponderea creditelor pe grupe de discipline – 120 ore

Discipline	Nr. de credite
Fundamentale	35
Specializare	45
Stagii de practică profesională	10
Teza de mașter	30
Total	120
La liberă alegere	15

Stagiu de practică

Stagiu de practică	Sem.	Durata nr. săpt. /ore	Perioada	Nr. de credite
1. Stagiu de practică profesională	3	5/150	noiembrie-decembrie	10
Total		5/150		10

Susținerea tezei de master

Nr. crt.	Proba	Perioada	Nr. de credite
1.	Teza de mașter la <i>Teoria și metodologia consilierii și educației pentru familie</i>	Iunie	30

Decanul facultății Pedagogie

L. Sadovei

Șef catedră Științe ale Educației

M. Borozan-Cojocaru

3.1. CURRICULUM

EPISTEMOLOGIA CONSILIERII EDUCAȚIONALE

I. CADRUL CONCEPTUAL

În rezultatul cercetărilor de ultimă oră, tot mai mult se aderă la ideea că formarea și dezvoltarea personalității umane este un proces complex, de aceea este necesar un sistem amplu și multiprocesual de acțiuni, dar și de desfășurare a acestuia pe tot parcursul vieții. Formarea personalității integrale ar trebui să se realizeze în cadrul familiei, instituțiilor de învățământ, activităților specifice de educație, dar și prin asistență și consiliere educațională.

La mai mulți autori (I. Al. Dumitru, A. Baban etc.) întâlnim ideea precum că consilierea educațională trebuie să se manifeste ca o *relație interumană de asistență și suport*. Această relație se construiește între o persoană specializată în domeniu și un beneficiar al consilierii.

Consilierea educațională trebuie să se desfășoare în mod eficient, principala finalitate fiind dezvoltarea personală a beneficiarului și prevenirea situațiilor de criză. Așadar, se impune respectarea anumitor condiții de organizare și desfășurare a consilierii educaționale. O consiliere educațională eficientă va genera *implicare activă, conștientă și responsabilă a persoanei în dezvoltarea personalității sale, conștientizarea capacităților și resurselor, dar și a limitelor personale* [12].

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
F.01.O.001	Epistemologia consilierii educaționale	Sorici Oxana	I	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Epistemologia educației: teoria generală a cunoașterii procesului educațional. Epistemologia consilierii educaționale.	6	2
2.	Fundamentele teoretice ale cunoașterii în domeniul consilierii educaționale. Dezvoltarea personalității.	4	2
3.	Fundamentele aplicative ale cunoașterii în domeniul consilierii educaționale	4	2
4.	Nivelurile cunoașterii în educație și consiliere educațională. Variabilele educației și consilierii educaționale	6	4
5.	Paradigme și modele în epistemologia consilierii educaționale	6	4
Total		26	14

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea conceptelor de bază ale epistemologiei consilierii educaționale/ ECE;
- analizarea teoriilor dezvoltării personalității în contextul ECE;
- caracterizarea idealului educațional în contextul schimbărilor sociale prospective;
- stabilirea fundamentelor teoretice și aplicative ale cunoașterii în domeniul consilierii educaționale.

La nivel de aplicare:

- identificarea definițiilor conceptului de *educație* în contextul ECE;

- stabilirea corespondențelor empirice dintre anumite principii, norme, reguli și situații concrete specifice consilierii educaționale;
- determinarea factorilor și condițiilor unei consilieri educaționale eficiente;
- elaborarea strategiilor de organizare și realizare a consilierii educaționale;

La nivel de integrare:

- stabilirea unor aspecte privind valorificarea metodelor și tehnicilor de consiliere educațională;
- elaborarea unui program de apreciere și dezvoltare continuă a competențelor necesare în consilierea educațională eficientă;
- integrarea cunoștințelor din domeniul consilierii educaționale în strategii educative personale.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

<p>Subiectul 1. <i>Epistemologia educației: teoria generală a cunoașterii procesului educațional. Epistemologia consilierii educaționale.</i></p> <p>Epistemologia – teorie a cunoașterii. Variabile de epistemologie pedagogică. Repere istorice privind consilierea educațională. Obiective ale consilierii educaționale. Principii specifice consilierii educaționale.</p>
<p>Subiectul 2. <i>Fundamentele teoretice ale cunoașterii în domeniul consilierii educaționale. Dezvoltarea personalității. Teorii și concepții privind dezvoltarea personalității.</i></p> <p>Fundamente filosofice ale consilierii educaționale. Fundamente sociologice ale consilierii educaționale. Fundamente psihopedagogice ale consilierii educaționale. Fundamente etice ale consilierii educaționale.</p>

<p>Subiectul 3. Fundamentele aplicative ale cunoașterii în domeniul consilierii educaționale.</p> <p>Strategii de management privind desfășurarea consilierii educaționale.</p> <p>Modalități de selectare a strategiilor.</p> <p>Metode și tehnici specifice de consiliere educațională.</p> <p>Proiectarea activității de consiliere educațională.</p>
<p>Subiectul 4. Nivelurile cunoașterii în educație și consiliere educațională. Variabilele educației și consilierii educaționale.</p> <p>Dimensiunile consilierii educaționale.</p> <p>Factorii implicați în procesul de consiliere educațională.</p> <p>Consilierea educațională – o abordare integrativă.</p> <p>Relația consilier-beneficiar – fundament al activităților de consiliere.</p> <p>Etaplele procesului de consiliere educațională.</p>
<p>Subiectul 5. Paradigme și modele în epistemologia consilierii educaționale.</p> <p>Modelul umanist al consilierii educaționale.</p> <p>Modelul behaviorist al consilierii educaționale.</p> <p>Modelul cognitiv-comportamental al consilierii educaționale.</p>

VI. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Elaborarea portofoliului la o temă/ subiect (la alegere) și prezentarea acestuia la orele practice	Respectarea rigorilor față de elaborarea și prezentarea portofoliului	Finele semestrului 1
2.	Fișa conceptuală (2)	Analiza aspectelor teoretice și praxiologice	Pentru 2 evaluări
3.	Elaborarea strategiei de organizare și realizare a consilierii educaționale	Elucidarea etapelor, metodelor și tehnicilor specifice consilierii educaționale	Finele semestrului 1

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Andrei S., Belcin M. *Consiliere și orientare. Concepte moderne și idei practice*. Constanța: Ed. Crizon, 2007.
2. Baban A. *Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*. Cluj-Napoca: Imprimeria „ARDEALUL”, 2001.
3. Calaraș C. *Cultura educației elevului. Ghid metodologic*. Chișinău: Primex-com SRL, 2010.
4. Calaraș C. *Conflictologie familială*. Suport de curs. Chișinău: Primex-com SRL, 2014.
5. Călin M. *Filosofia educației*. București: Aramis, 2001.
6. Călin M. *Teoria și metateoria acțiunii educative*. București: Aramis, 2003.
7. Cristea S. *Fundamentele științelor educației. Teoria generală a educației*. București: Litera, 2003.
8. Cuznețov L., Banuh N. *Filosofia educației*. Chișinău, 2004.
9. Cuznețov L., *Etica educației familiale*. Chișinău: CEP ASEM, 2000.
10. Cuznețov L. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008.
11. Cuznețov L. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013.
12. Dumitru Ion Al. *Consiliere psihopedagogică*. Iași: Polirom, 2008.
13. Stănculeanu D., Petrea I. *Stimularea comportamentelor pozitive ale copiilor – lecții învățate. Ghid de bune practici pentru educația pozitivă a părinților, cadrelor didactice și elevilor*. București: Organizația „Salvați Copiii”, 2011.
14. Vrasmas E. *Consilierea și educația părinților*. București: Aramis, 2002.

3.2. CURRICULUM

FILOSOFIA ȘI AXIOLOGIA EDUCAȚIEI

1. Cadrul conceptual

Obiectivele de formare profesională ghidează formarea concepției despre lume și viață, orientează consolidarea competențelor educației prin valori și pentru valori. Realizarea obiectivelor stabilite și a conținutului cursului este posibilă prin aplicarea metodelor clasice și a strategiilor de tip expozitiv-euristic, algoritimizat, evaluativ-situativ.

Accentul în procesul studierii **Filosofiei și axiologiei educației/ FAE** se va pune pe valorificarea îmbinării adecvate a metodelor clasice cu cele moderne.

Modalitățile de realizare a interacțiunii profesor-masterand vor fi: brainstorming-ul, sinectica, dialogul, reflexia, prelegerile clasice, prelegerile cu oponenți, prelegerile-dezbateri și aplicațiile practice, „graficul T”, agenda cu notițe paralele, lectura, secvențele contradictorii, scrierea liberă, harta conceptuală, discuțiile ghidate, controversa constructivă etc. Unele aplicații practice vor fi desfășurate în formă de conversații și discuții socratice.

Evaluarea formativă de progres și cea sumativă se vor realiza prin intermediul diferitor metode (orale, scrise, practice). În procesul studierii disciplinei respective se pot aplica probe de control de tipul eseurilor, schițelor, modelelor, rezumatelor, referatelor.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
F.01.O.002	Filosofia și axiologia filosofiei	Cuznețov Larisa	I	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Fundamentele filosofiei și axiologiei educației. Repere epistemologice.	6	4
2.	Personalitatea umană. Abordarea sistemică a formării personalității în contextul filosofiei și axiologiei educației.	10	4
3.	Filosofia și axiologia educației în contextul pedagogiei postmoderne. FAE și existența umană	10	6
Total		26	14

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea conceptelor de bază ale FAE;
- analizarea orientărilor/ teoriilor privind FAE;
- determinarea principiilor care stau la baza FAE;
- stabilirea metodelor de cercetare în FAE.

La nivel de aplicare:

- identificarea definițiilor FAE;
- stabilirea corelației între valorile fundamentale, cele sociale, familiale și personale;
- determinarea specificului deacroniei acțiunii educaționale;
- elaborarea hărților conceptuale în domeniul: axiologiei, ontologiei educației și epistemologiei educației.

La nivel de integrare:

- stabilirea criteriilor de analiză a textului științific din perspectiva FAE;

- realizarea clasificării și explicația definițiilor terminologiei pedagogice în contextul FAE;
- integrarea cunoștințelor din domeniul FAE în contextul consilierii și educației familiei.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

Subiectul 1. *Fundamentele filosofiei și axiologiei educației*

Geneza și constituirea științelor pedagogice. Filosofia educației în sistemul științelor pedagogice.

Pedagogia – știința pozitivă și filosofică a educației. Relația dialectică dintre știință și educație. Constituirea sistemului științelor pedagogice. Filosofia educației și funcțiile ei. Filosofia și axiologia educației în sistemul științelor pedagogice. Sursele (originile) filosofiei și metodologia ei de studiu.

Fundamentarea filosofică a educației – imperativul dezvoltării durabile a societății. Axiologia educației

Fundamentarea filosofică a conceptelor pedagogice. Dialectica, gândirea în proces, știința căutării și apariția noului.

Statul, puterea și educația. Complementaritatea demersului causal și a celui finalist în explicarea acțiunii educaționale. Natura socială și diacronia acțiunii educaționale. Filosofie, cultură, ideologie și politică în educație. Încercări de deideologizare a educației.

Remodelarea filosofică a idealului și politicii educației în contextul schimbărilor prospective

Cultura: morala și etica. Educația morală. Civilizația, Spiritul moral-civic și inteligența. Sensul teleologic al acțiunii educaționale. Ideal, scop, obiective educaționale – finalități pedagogice macrostructurale. Politicile educaționale din perspectivă filosofică și a realității pedagogice. Instituțiile formale și nonformale – educația pentru viața morală și dreptul la valorile spirituale în contextul schimbărilor prospective.

Subiectul 2. Personalitatea umană. Abordarea sistemică a formării personalității în contextual filosofiei și axiologiei educației.

Personalitatea umană în filosofie și pedagogie.

Axiologia educației

Paradigma de filosofie a educației elaborată de către Platon. Componentele paradigmei: natura omenească și devenirea ei; teoria ideilor și conținutul educației; teoria virtuților și a valorilor morale, estetice, civice și învățarea lor; statul democrat și politica lui față de educație; educația civică.

Personalitatea umană în pedagogie.

Rațiuni teoretice și filosofice în epoca Luminilor

Rațiuni teoretice și filosofice. Sistemul lui Descartes. C.J. Locke și teoria empirică a cunoașterii.

Ideile democratice și filosofice în opera lui J.J. Rousseau. Dualitatea naturii umane și scopul educației. Libertatea autonomă și educația negativă.

Morala și politica iluministă.

Neo-iluminismul și educația.

Immanuel Kant – o paradigmă modernă a filosofiei educației

Immanuel Kant – omul și personalitatea sa. Opera lui Kant și contribuția sa epistemologică. Scrierile precritice, scrierile critice și filosofia educației la I. Kant. Tratat de pedagogie (1803). Sistemul moral kantian. Omul ca subiect moral. Antinomia rațiunii. Libertatea autonomă a omului.

Subiectul 3. Filosofia și axiologia educației în contextul pedagogiei postmoderne. FAE și existența umană.

Fenomenologia și existențialismul în educație.

Domeniul fenomenologiei. Adevărul și responsabilitatea. Existențialismul și fenomenologia în educație. Elemente constitutive ale filosofiei pragmatice a educației la John Dewey. Semnificațiile

educației și întemeierea ei epistemologică. Curriculum-ul școlar în viziunea lui J. Dewey. Existențialismul în educație. Karl Jaspers și J.P. Sartre. Conceptul de știință modernă și cercetarea omului. Evoluția biologică și dezvoltarea istorică a omului.

„Situatiile – limită” existențiale și consecințele lor. Libertatea și umanitatea ca recunoaștere a demnității omului. Libertatea personalității și disciplina. Caracterul creativ al acțiunii libere.

Conceptele filosofice generale ale existențialismului european (Karl, Jaspers, J.P. Sartre) și a celui american. Filosofările existențiale americane asupra educației: G.F. Kneller și Morris Van Cleve. Perspectivele existențialiste în educație.

Ontologia educației

Ontologia – componentă a metafizicii. Educația ontologică. Principalele componente ale ontologiei educației. Devierea individuală și socială a omului. Antinomiile devenirii umane și ale educației. Comportamentul agresiv și mitul societății nonagresive. Viitorul omului și al educației. Pedagogia conflictului și filosofia.

Epistemologia educației

Epistemologia – teorie a cunoașterii. Conceptul modern de știință, caracteristici ale științelor educației.

Variabile de epistemologie pedagogică. Niveluri, tipuri și modele ale cunoașterii în educație.

Atitudinea științifică pedagogică: întemeiere epistemică, opinie, adevăr, testare.

Axiologia educației

Educația prin valori și pentru valori. Relația valoare – educație. Valoarea și funcționalitatea ei în acțiunea educativă. Diversitatea valorilor: valori – scopuri și valori – mijloace. Idealul unei școli moderne în contextul valorilor interculturale. Educația morală (etică, umanistă și umanist-religioasă) și valorile. Criza valorilor.

Filosofia analitică a educației

Problematika filosofiei analitice a educației. Definiții ale educației. Posibile criterii de elaborare a definițiilor educației.

Gruparea definițiilor terminologiei pedagogice. Metaforele pedagogice și sloganurile pedagogice.

Structuralismul – convergența diferențelor. Analiza structurală. Filosofia educației în cadrul structuralismului.

Limbajul pedagogic: funcții. Fenomenul ambiguității limbajului pedagogic: cauze și mecanisme de producere. Educația și comunicarea eficientă.

VI. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Elaborarea unui referat cu oponenti la o temă. Subiect (la alegere) și prezentarea acestuia la orele practice	Respectarea rigorilor față de elaborarea și prezentarea portofoliului	Finele semestrului 2
2.	<ul style="list-style-type: none">• Harta conceptuală a unei teme la alegerea masterandului;• Rezumat la o temă din axiologia educației	Analiza aspectelor axiologice privind asigurarea calității în consilierea și educația familiei	Pentru 2 evaluări
3.	Elaborarea unui eseu filosofic	Elucidarea etapelor, metodelor și tehnicilor în domeniul FAE	Finele semestrului 2

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Aristotel. *Metafizica*. București: Editura Academiei Române, 1965.
2. Bacon Francis. *Noul Organon*. București: Ed. Știința și Enciclopedia, 1973.
3. Berger G. *Omul modern și educația sa*. București: EDP, 1972.
4. Boboc F. *Limbaș și ontologie*. București: EDP, 1997.
5. Călin M. *Filosofia educației*. București: Aramis, 2003.
6. Călin M. *Teoria și metateoria acțiunii educative*. București: Aramis, 2003.
7. Comenius I.A. *Didactica Magnă*. București: EDP, 1970.
8. Cuznețov L., Banuh N. *Filosofia educației*. Chișinău: CT UPS I. Creangă, 2004.
9. Cuznețov L. *Educație prin optim axiologic*. Chișinău: Primex-com, SRL, 2010.
10. Cuznețov L. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013.
11. Cucoș C. *Pedagogie și axiologie*. București: EDP, 1995.
12. Cristea S. *Fundamentele științelor educației. Teoria generală a educației*. Chișinău: Litera Educațional, 2003.
13. Dewey John. *Democrație și educație*. București: EDP, 1980.
14. Durkheim. *Educație și sociologie*. București, EDP, 1980.
15. Gessen S.I. *Bazele pedagogie (Introducere în filosofia aplicativă)*. M., 1995.
16. Kant Im. *Tratat de pedagogie*. Iași: Agora, 1992.
17. Marga A. *Introducere în filosofia contemporană*. Iași: Polirom, 2002.
18. Niskier A. *Filosofia educației (traducere din limba brazil)*. București: Ed. Economică, 2000.

3.3. CURRICULUM PEDAGOGIA ȘI PSIHOLOGIA FAMILIEI

I. CADRUL CONCEPTUAL

Pedagogia și psihologia familiei reprezintă o știință specializată în studiul problematicii familiei. Ea are menirea să formeze la masteranzi atitudinile pro-familie; să asigure achiziționarea cunoștințelor privind particularitățile constituirii, menținerii unei familii durabile și formarea competențelor de armonizare a relațiilor familiale; de modificare a comportamentelor privind cultura comunicării, educația copiilor, relaționarea intra- și intergenerațională în cadrul familiei.

Pedagogia și psihologia familiei (în continuare PPF) face parte din sistemul științelor educației și este orientată spre studiul aspectelor pedagogice și psihologice ale familiei. Din *perspectivă epistemologică* PPF se poate considera drept o *știință sociumană*, deoarece în centrul atenției este omul și aspectele sociologice, antropologice și etnologice privind acțiunile acestuia, îndreptate spre formarea și menținerea familiei în contextul unei culturi umane concrete; o *știință a comunicării* ce valorifică studiul relaționării și comunicării familiale; o *știință a educației*, deoarece perpetuează modelele și valorile etern-umane, valorifică formarea personalității umane; metodele și strategiile educației familiale. Oportunitatea cursului derivă din necesitatea formării competențelor profesionale de analiză, determinare, monitorizare a funcționalității cuplului și familiei, presupunând elucidarea unui ansamblu de concepte, teorii, principii și strategii din domeniul psihologiei vârstelor, pedagogiei familiei, sociologiei familiei și antropologiei. Elaborarea cursului a fost realizată în baza unui sistem de principii și criterii de natură pedagogică, psihologică, logică, axiologică și ergonomică. Principiul esențial de constituire și valorificare a cursului rezidă în îmbinarea caracterului informativ și formativ cu realizarea inter-, pluri- și transdisciplinarității în contextul paradigmei cognitiv-constructiviste.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
F.01.O.003	Pedagogia și psihologia familiei	Cuznețov Larisa	I	75	225	Ex	10

III. SUBIECTELE ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore		
		Curs	Seminar	Laborator
1.	Familia din perspectivă socio-psihopedagogică. Excurs istoric în evoluția familiei.	2	2	
2,	Dragostea – sentiment uman superior. Sentimentalizarea relațiilor familiale. Iubirea conjugală și sexualitatea responsabilă.	4	4	
3.	Profilul moral al relațiilor interpersonale dintre tineri și căsătoria. Autocunoașterea, intercunoașterea și proiectarea perspectivelor vieții familiale.	4	4	2
4.	Dinamica dezvoltării și funcționării cuplului și a familiei. Crizele de vârstă și crizele vieții de familie.	4	4	2

5.	Climatul moral și psihologic familial în contextul democratizării relațiilor intra-familiale.	4	4	2
6.	Cultura toleranței în cadrul familiei și arta dirijării conflictelor familiale.	4	4	2
7.	Familia și copiii. Ethosul pedagogic, optimul familial și formarea personalității copilului.	4	4	4
8.	Abordarea sistemică și prospectivă a educației în familie și pentru familie.	4	4	3
	Total	30	30	15

IV. COMPETENȚE SPECIFICE:

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea bazelor teoretice și metodologice ale PPF;
- reproducerea conceptelor cheie, a teoriilor de bază ce reflectă dezvoltarea cuplului și a familiei;
- caracterizarea particularităților iubirii materne, paterne, fraterne și a iubirii conjugale;
- identificarea factorilor, funcțiilor, principiilor și valorilor ce asigură coeziunea, adaptabilitatea și funcționalitatea cuplului și a familiei;
- identificarea problemelor și tendințelor moderne în domeniul dezvoltării cuplului, familiei și educației copiilor în cadrul familiei.

La nivel de aplicare:

- stabilirea restructurărilor familiei contemporane și a tipologiei familiei;
- estimarea tipurilor de relații intrafamiliale, a conflictelor și stilurilor comportamentale ale membrilor familiei;
- determinarea particularităților dinamicii structural-funcționale a familiei;
- elaborarea strategiilor și tehnologiilor de educație a copiilor în cadrul familiei;
- analizarea conținutului educației pentru familie.

La nivel de integrare:

- elaborarea strategiilor și tehnologiilor de consiliere și educație a familiei;
- modelarea situațiilor de dirijare-soluționare-aplanare-evitare-anticipare a conflictelor familiale;
- stabilirea factorilor ce contribuie la distorsionarea relațiilor familiale;
- elaborarea unui plan de acțiuni de armonizare a familiei din ipostaza de partener conjugal, consilier, psiholog;
- promovarea valorilor culturii familiale la nivelul unității de învățământ și la nivelul comunității.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT**Subiectul 1. *Familia din perspectivă sociopsihopedagogică. Excurs istoric în evoluția familiei.***

Definirea PPF ca știință și disciplină de studiu. Caracterul teoretic și aplicativ al PPF. Delimitări conceptuale: cuplu; familie; educație pentru familie/ EF. Evoluția socio-istorică și psihoemoțională a structurilor de tip familial: de la promiscuitate – la familia monogamă. Excurs istoric în apariția și evoluția familiei și a educației pentru familie. Familia din perspectivă sociopsihopedagogică.

Subiectul 2. Dragostea – sentiment uman superior. Sentimentalizarea relațiilor familiale. Iubirea conjugală și sexualitatea responsabilă.

Dragostea ca fenomen uman și relațiile familiale. Iubirea maternă, iubirea paternă și iubirea fraternă. Iubirea conjugală și viața de familie. Miturile iubirii. Autoactualizarea personalității și stabilirea relațiilor de atașament dintre partenerii familiali.

Subiectul 3. Profilul moral al relațiilor interpersonale dintre tineri și căsătoria. Autocunoașterea, intercunoașterea și proiectarea perspectivelor vieții familiale.

Morala și etica relațiilor familiale. Specificul relațiilor interpersonale dintre tineri și căsătoria. Cultura familiei, valorile familiale și autocunoașterea. Intercunoașterea și proiectarea perspectivelor vieții. Valorile și specificul relațiilor în cultura prefigurativă, cultura cofigurativă și cultura postfigurativă. Autorealizarea personalității în cuplu și familie în contextul formării culturii familiei.

Subiectul 4. Dinamica dezvoltării și funcționării cuplului și a familiei. Crizele de vârstă și crizele vieții de familie.

Dinamica funcțională a cuplului și etapele vieții familiale. Factorii externi și cei interni ce influențează dezvoltarea familiei. Cuplul fără copii. Cuplul în așteptarea copilului. Familia cu copii preșcolari. Familia cu copiii de vârstă școlară. Cuplul părăsit de copii. Stadiul văduviei. Funcționalitatea familiei în contextul raportului: comunicare-cooperare-colaborare. Conflictologia familială. Conflictul și crizele vieții de familie. Factori stabilizatori și factori perturbatori ai vieții în cadrul familiei.

Subiectul 5. Climatul moral și psihologic al familiei în contextul democratizării relațiilor intrafamiliale.

Condițiile creării climatului moral și psihologic pozitiv în cadrul familiei. Democratizarea relațiilor intrafamiliale. Stiluri de relaționare familială. Blocaje în relațiile și comunicarea familială. Relațiile soț-soție, copii-părinți. Rolul soției și a soțului în crearea climatului moral. Relația bunici-părinți-nepoți.

Subiectul 6. *Cultura toleranței în cadrul familiei și arta dirijării conflictelor familiale.*

Toleranța ca valoare etică. Structura acțiunilor tolerante. Modelul familiei ce posedă cultura toleranței. Conflictelor familiale și arta dirijării acestora în contextul culturii toleranței. Conflictul constructiv și conflictul distructiv. Cultura dirijării conflictelor familiale. Preîntâmpinarea agresivității și violenței în familie.

Subiectul 7. *Familia și copiii. Ethosul pedagogic, optimul familial și formarea personalității copilului.*

Idealul educațional și familia. Stilul educativ familial, intercomunicarea și tipul familiei. Artă înțelegerii și educației copilului de la naștere până la școală. Particularitățile educației copilului de vârstă școlară în cadrul familiei. Crizele de vârstă și optimul educației familiale. Strategii, forme, metode de educație a copiilor în familie. Profilul moral și profilul intelectual al educației familiale. Educația psihofizică a copiilor. Educația estetică în cadrul familiei. Educația tehnologică și cultivarea deprinderilor de muncă. Formarea modului sănătos de viață.

Subiectul 8. *Abordarea sistemică și prospectivă a educației în familie și pentru familie.*

Locul și rolul instituției de învățământ și a familiei în educația și pregătirea pentru viața de familie a copilului/adolescentului. Educația pentru familie în contextul *noilor educații*. Pregătirea copiilor și adolescenților pentru viața de familie. Informarea psihopedagogică și educarea părinților. Parteneriatul educațional ca strategie optimă de educație în familie și pentru familie a elevilor și părinților.

VI. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Referat științific	Respectarea cerințelor față de elaborarea și susținerea unui referat	Semestrului I (septembrie – octombrie)
2.	Proiect de educație a elevilor și a familiei axat pe formarea competențelor de familist eficient	Respectarea cerințelor față de elaborarea unui proiect de educație a elevilor și a familiei: adecvanța strategiilor de educație cu conținutul și specificul problemei abordate.	Semestrului I (noiembrie)
3.	Elaborarea portofoliului la disciplina de studiu PPF	Respectarea rigorilor față de elaborarea și prezentarea unui portofoliu disciplinar.	Pe parcursul semestrului I (septembrie-decembrie)

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Ariès Ph. „*L'Évolution des rôles parentaux*” in *Famille d'aujourd'hui, Actes du colloque consacré a la Sociologie de la Famille*. Bruxelles: Éditions de l'Institut de Sociologie, Université Libre de Bruxelles, 1963 (17,18,19 mai), p.4-17.
2. Ariès Ph. *L'Enfant et la vie familiale sous l Ancien*. Régime 2-ème édition. Paris: Éditions de L'Institut de Sociologie, 1973 (prima ed.), 1960.
3. Berge André. *Profesiunea de părinte*. București: EDP, 1977.
4. Berger G. *Omul modern și educația sa*. București: EDP, 1973.

5. Cuznețov Larisa. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. CEP USM, 2008.
6. Cuznețov Larisa. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP ASEM, 2013.
7. Cuznețov Larisa. *Dimensiuni psihopedagogice și etice ale parteneriatului educațional*. Chișinău: CEP UPS „I. Creangă”, 2002.
8. Cuznețov Larisa. *Educația pentru familie din perspectiva educației permanente. Cadru conceptual și metodologic*. Chișinău: Primex-com SRL, 2013.
9. Cuznețov Larisa. *Jocul copilului și cultura educației familiale*. Chișinău: CEP USM, 2007.
10. Golu P., Verza E. Zlate M. *Psihologia copilului*. București: EDPRA, 1992, 210 p.
11. Granaci L., Granaci M., Cuznețov Larisa et. al. *Dragostea, Viața, Familia*. Chișinău: Epigraf, 2000.
12. Mitrofan I., Mitrofan N. *Familia de la A ..la Z. Mic dicționar al vieții de familie*. București, 1991, p.3-79.
13. ГИТИН В.Г. *Мужчина. Женщина. Антология*. Москва: Торсинг, 2002.
14. Райгородский Д.Я. (сост.). *Психология семьи (хрестоматия)*. Изд. "Бахрах-М", 2002.

3.4. CURRICULUM

TEORIA ȘI METODOLOGIA CERCETĂRII FAMILIEI

I. CADRUL CONCEPTUAL

Oportunitatea cursului fundamental *Teoria și metodologia cercetării familiei* / TMCF, derivă din necesitatea formării competențelor profesionale de organizare și desfășurare a cercetării familiei din perspectivă sociopsihopedagogică. Elaborarea cursului a fost realizată în baza unui sistem de principii și criterii de natură sociologică, pedagogică, psihologică, logică, axiologică și ergonomică. Principiul esențial de predare a cursului rezidă în îmbinarea caracterului informativ și formativ, cognitiv și metacognitiv cu realizarea inter- și pluridisciplinarității. Scopul și obiectivele cursului presupun formarea cunoștințelor și competențelor de elaborare a strategiilor de cercetare; organizarea experimentului psihopedagogic, prelucrarea statistică a rezultatelor obținute și elaborarea textului științific al tezei de master.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
S:01.A.004	Teoria și metodologia cercetării familiei	Cuznețov Larisa	2	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Obiectul de studiu al disciplinei TMCF.	2	2
2.	Reperetele epistemologice ale cercetării TMCF	4	2
3.	Proiectul și strategia în cercetarea psihopedagogică a familiei. Planificarea acțiunilor de cercetare.	4	2
4.	Metodele aplicate în cercetarea sociopsihopedagogică a familiei.	4	2
5.	Experimentul psihopedagogic cu elemente din domeniul sociologiei. Prelucrarea statistică a datelor.	4	2
6.	Elaborarea textului științific. Teza de master. Condiții de elaborare.	4	2
7.	Creativitatea și etica conduitei în cercetare.	4	2
	Total	26	14

V. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea conceptelor din domeniul cercetării sociopsihopedagogice a familiei;
- analiza fenomenului și acțiunilor din cadrul cercetării familiei;
- argumentarea valorificării metodelor de cercetare aplicate în acțiunea educativă;

- estimarea calității procesului de organizare a experimentului psihopedagogic.

La nivel de aplicare:

- determinarea funcțiilor cercetării sociopsihopedagogice a familiei;
- argumentarea fundamentării problemei de cercetare;
- caracterizarea paradigmei de cercetare sociopsihopedagogică a familiei în contemporaneitate,
- elaborarea reperelor conceptuale ale cercetării familiei.

La nivel de integrare:

- demonstrarea posibilităților TMCF în activitățile de consiliere a familiei;
- elaborarea unui program de acțiuni orientat spre lichidarea ambiguității limbajului psihopedagogic;
- elaborarea strategiilor de organizare a experimentului psihopedagogic cu elemente sociologice în corelație cu aplicarea metodelor de cercetare a familiei;
- proiectarea strategiilor de cercetare și interpretare a rezultatelor statistice în domeniul pedagogiei familiei.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

Subiectul 1. *Obiectul de studiu al disciplinei TMCF.*

Probleme introductive în cercetarea sociopsihopedagogică. Sarcinile cursului și organizarea cercetării psihopedagogice cu elemente de sociologie. Abordarea inter-, pluri- și transdisciplinară în procesul TMCF.

Subiectul 2. *Reperle epistemologice ale TMCF.*

Documentarea/studiul literaturii de specialitate. Sursele bibliografice, analiza și evidențierea conceptelor, definițiilor, concepțiilor, teoriilor, modelelor și paradigmelor în contextul cercetării sociopsihopedagogice. Epistemologia educației și epistemologia cercetării

în domeniul pedagogiei familiale. Nivelurile epistemologiei în cercetarea familiei. Analiza comparată a conceptelor, concepțiilor și teoriilor psihopedagogice și sociologice. Reperetele epistemologice și organizarea textului științific. Trimiterile bibliografice.

Subiectul 3. *Proiectul și strategia în cercetarea psihopedagogică. Planificarea acțiunilor de cercetare a familiei.*

Problema cercetării. Ipoteza cercetării. Subiectul și obiectul cercetării. Reperetele epistemologice și obiectivele cercetării. Gradul de investigație al problemei și strategia cercetării în domeniul științelor educației. Motivarea alegerii temei de cercetare și elaborarea actualității temei de cercetare. Proiectul și logica cercetării.

Subiectul 4. *Metodele aplicate în cercetarea familiei.*

Metodele pedagogice. Metodele psihologice și metodele sociologice. Metodele statistice. Metodele de verificare a rezultatelor cercetării. Metode naturale și de laborator. Metoda observației. Metoda chestionării. Metoda interviului. Metoda conversației. Metodele sociometrice. Metodele studierii relațiilor familiale. Metodele din domeniul psihologiei aplicate în cercetarea familiei. Testele în cercetarea familiei (de personalitate, docimologice, proiective etc.). Metoda studiului de caz. Metoda bibliografică și monografică. Aplicarea metodelor și analiza rezultatelor obținute. Elucidarea strategiei de cercetare în preliminarii. Planificarea acțiunilor de cercetare. Modalități de cercetare și etapele cercetării. Elaborarea unui studiu teoretic.

Subiectul 5. *Experimentul psihopedagogic cu elemente din domeniul sociologiei. Prelucrarea statistică a datelor.*

Funcțiile cercetării și experimentul psihopedagogic. Experimentul psihopedagogic: etapa de constatare, etapa de formare și etapa de verificare. Conținutul experimentului psihopedagogic cu elemente din domeniul sociologiei familiei. Statistica cercetării. Verificarea ipotezei de cercetare. Ipoteza nulă. Eșantionul proiectat și delimitat în cercetarea familiei. Eșantionul experimental și cel de control. Eșantion stratificat. Interpretarea și descrierea experimentului psihopedagogic.

Subiectul 6. Elaborarea textului științific. Teza de master. Condiții de elaborare.

Cerințele științifice față de elaborarea textului științific al tezei de master. Reperele conceptuale ale cercetării. Metoda hermeneutică și elaborarea concluziilor. Bibliografia și anexele. Prezentarea grafică a unei lucrări științifice (tabele, figuri, histograme etc.). Organizarea textului științific. Stilul și eleganța expunerii informației teoretice și a celei obținute în rezultatul experimentului.

Subiectul 7. Creativitatea și etica conduitei în cercetare.
Cercetarea psihopedagogică, sociologică și creativitatea. Aspectele și formele creativității în contextul cercetării sociopsihopedagogice. Planificarea, strategia cercetării și creativitatea cercetătorului. Deontologia profesională și etica cercetării. Morala și etica conduitei cercetătorului. Atitudinea corectă și etica profesională.

VI. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Elaborarea reperelor conceptuale ale cercetării la tema aleasă	Respectarea rigorilor față de elaborarea și prezentarea <i>Introducerii/</i> preliminarilor	Finele semestrului 2
2.	Schiță a proiectului de cercetare	Analiza aspectelor privind asigurarea calității cercetării familiei	Pentru 2 evaluări
3.	Elaborarea strategiilor de organizare și realizare a cercetării familiei	Elucidarea metodelor aplicate	Finele semestrului 2

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Cristea S. *Fundamentele științelor educației*. Chișinău: Litera Educațional, 2003.
2. Cristea S. *Dicționar de pedagogie*. Chișinău-București: Litera Educațional, 2000.
3. Cuznețov Larisa. *Unele repere metodologice privind cercetarea psihopedagogică a familiei*. În: *Didactica Pro...* nr.2(84), 04.2014.
4. D'ambra G. *Teste psihologice pentru a te cunoaște mai bine*. București: Litera Internațională, 2008.
5. Dumitru I. *Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și metodologice*. Iași: Polirom, 2008.
6. Enăchescu C. *Teoria cercetării științifice*. Iași: Polirom, 2007.
7. Enăchescu C. *Tratat de psihologie morală*. Iași: Polirom, 2008.
8. Patrașcu D., Patrașcu L. et. al. *Teoria și metodologia cercetării psihopedagogice*. Chișinău: Știința, 2003.
9. Popa N., Antonesei L. et.al. *Ghid pentru cercetarea educației*. Iași: Polirom, 2009.
10. Șevciuc M., Triboi I. *Metodologia cercetării și statistica aplicată în psihologie și pedagogie*. Chișinău: CEP USM, 2013.
11. Tudoran D., Radu I. *Metodologia cercetării*. Timișoara, 2003.
12. Анастази А. *Психологическое тестирование*. В 2-х томах. Москва, 1982.
13. Zani B., Palmonari A. coord. *Manual de psihologia comunității*. Iași: Polirom, 2003.
14. Андреева Т.М. *Социальная психология*. Москва, 1980.

3.5. CURRICULUM

EDUCAȚIA FAMILIALĂ ȘI STILUL SĂNĂTOS DE VIAȚĂ

I. CADRUL CONCEPTUAL

Oportunitatea cursului *Educația familială și stilul sănătos de viață*/ EFSSV derivă din necesitatea completării competențelor de consiliere și educație a familiei cu strategii, forme și metode de cultivare-promovare a modului sănătos de viață la nivelul familiei și școlii. Elaborarea cursului a fost realizată în baza valorificării unui sistem de teorii, principii și criterii de natură pedagogică, psihologică, anatomo-fiziologică și ergonomică. Din perspectivă epistemologică EFSSV se poate considera drept o disciplină de studiu, derivată din *Pedagogia familiei și Anatomia și fiziologia omului, Bazele igienei*, deoarece în centrul atenției este formarea-dezvoltarea modului sănătos de viață la membrii familiei.

Principiul esențial de predare a cursului rezidă în îmbinarea caracterului informativ și formativ cu realizarea principiului inter-, pluri- și transdisciplinarității.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
S.01.A.005	Educația familială și stilul sănătos de viață	Calaraș Carolina	I	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Stilul sănătos de viață și educația pentru sănătate în cadrul familiei.	2	2
2.	Cultura fizică și sănătatea. Călirea organismului și echilibrul psihologic al omului.	2	2
3.	Cultura muncii intelectuale în contextul educației familiale și sănătatea.	2	2
4.	Cultura și igiena alimentației. Nutriția rațională și sănătoasă	4	
5.	Cultura și igiena locuinței. Regimul vieții/zilei (copilului, familiei).	4	2
6.	Modalități de profilaxie a maladiilor somatice și infecțioase.	4	2
7.	Igiena sufletului. Sisteme de ocrotire a sănătății fizice și spirituale ce au trecut proba timpului (Religia; Yoga, Ayr-Veda; autotreningul; gimnastica „Ușu” etc.).	4	2
8.	Sănătatea, sexualitatea umană și viața conjugală.	4	2
	Total	26	14

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea conceptelor-cheie, a teoriilor de bază ce reflectă educația familială și stilul sănătos de viață;
- determinarea principiilor și modalităților unui stil/mod sănătos de viață în familie;
- caracterizarea factorilor și principiilor de funcționare a modului sănătos de viață în familie;

La nivel de aplicare:

- determinarea condițiilor educației familiale ce contribuie la fortificarea sănătății;
- analizarea structurii modului sănătos de viață în familie;
- argumentarea aplicării formelor și metodelor de călire a organismului uman/adulți, copii;

La nivel de integrare:

- estimarea calității modului de viață și a relațiilor familiale;
- elaborarea strategiilor de optimizare a stilului/modului de viață în familie;
- promovarea și educația stilului/modului sănătos de viață a familiei.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

Subiectul 1. *Stilul sănătos de viață și educația pentru sănătate în cadrul familiei.*

Definiri conceptuale: stil sănătos și mod sănătos. Componentele modului sănătos de viață a familiei. Principiile educației pentru sănătate în familie. Educația pentru sănătate a adulților. Educația pentru sănătate a copiilor.

Subiectul 2. *Cultura fizică și sănătatea. Călimba organismului și echilibrul psihologic al omului.*

Cultura fizică – condiție de bază în educația familiei. Procedee de fortificare a rezistenței organismului la acțiunile nefavorabile ale factorilor climaterici. Principiile călimbei organismului uman. Factorii nocivi și profilaxia fumatului, alcoolismului, narcomaniei.

Subiectul 3. *Cultura muncii intelectuale în contextul educației familiale și sănătatea.*

Munca intelectuală în contextul educației familiale. Oboseala și stresul. Managementul stresului. Cauzele oboselii intelectuale. Strategii de organizare și gestionare a muncii intelectuale la membrii familiei. Odihna activă.

Subiectul 4. *Cultura și igiena alimentației. Nutriția rațională și sănătoasă.*

Piramida/ structura alimentației raționale/ sănătoase. Reguli generale privind igiena alimentației. Factorii nutritivi. Supralimentație și subalimentație: cauzele, consecințele.

Subiectul 5. *Cultura și igiena locuinței. Regimul vieții/ zilei (copilului, familiei).*

Criteriile sanitare de întreținere a locuinței. Amplasarea locuinței, planificarea și asigurarea condițiilor optime pentru sănătatea familiei. Programul vieții și regimul zilei familiei/părinților/ copilului.

Subiectul 6. *Modalități de profilaxie a bolilor somatice și infecțioase.*

Măsuri medico-sanitare pentru prevenirea apariției și răspândirii bolilor somatice și infecțioase. Igiena personală și igiena alimentară. Vaccinarea. Izolarea bolnavului.

Subiectul 7. *Igiena sufletului. Sisteme de ocrotire a sănătății fizice și spirituale ce au trecut proba timpului (Religia; Yoga, Ayr-Veda; autotreningul; gimnastica „Ușu” etc.).*

Necesitatea igienei spirituale. Religia, credința și sănătatea. Surse de poluare mintală. Taina Spovedaniei și Mărturisirii. Alte sisteme de ocrotire a sănătății spirituale. Tehnici de relaxare mintală și spirituală. Consilierea și educația familiei.

Subiectul 8. *Sănătatea, sexualitatea umană și viața conjugală.*

Modul de exprimare a entității sexuale. Biologia și psihologia sexualității umane. Comportamentul sexual. Sănătatea și sexualitatea în viața conjugală. Bărbatul și femeia în cuplu și familie. Educația sexuală a copiilor și adolescenților.

VI. BIBLIOGRAFIE:

1. Apostol Stănică L. *Educația pentru sănătate a liceenilor.* În: Eficiența acțiunii educative. Fundamente. Metodologie. Chișinău: Primex-Com SRL, 2011.
2. Cosmovici A., Iacob L. *Psihologia școlară.* Iași: Polirom, 2008.
3. Cristea S. *Fundamentele științelor educației.* Chișinău: Litera Educațional, 2003.
4. Cucoș C. *Pedagogie și axiologie.* București: EDP, 2008.
5. Cuznețov Larisa. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei.* Chișinău: USM, 2008.
6. Cuznețov Larisa. *Filosofia practică a familiei.* Chișinău: CEP USM, 2013.
7. Râșcanu R., *Psihologia sănătății.* În: Psihologia la răspântia mileniilor. Iași: Polirom, 2001.
8. Manualul *Educație pentru sănătate.* Chișinău: ARC, 1997.
9. Zepca I. *ABC-ul Sănătății.* Chișinău, 2003.
10. Никифорова Г.С. *Психология здоровья.* Москва – Питер: Дом печати, 2006.
11. Тыщенко, А.И., (сост.), *Психоисцеление.* Самарский Дом Печати, 1994.

3.6. CURRICULUM

SOCIOLOGIA EDUCAȚIEI FAMILIALE

I. CADRUL CONCEPTUAL

Abordarea procesului de formare și reconstituire a imaginii globale a sinelui decurge din corelări de o remarcabilă forță și influență a familiei ca instituție socială. Evoluția omului ca personalitate și evoluția familiei se constituie într-un cadru de cercetare și studiere a raportului familie – educația copilului. Oportunitatea cursului *Sociologia educației familiale / SEF* derivă din necesitatea formării competențelor profesionale de organizare și desfășurare a cercetării și educației familiei ca unitate socială și educativă. Scopul studierii cursului constă în formarea unei poziții autentice de promovare a valorilor familiei, cultivarea virtuților morale și spirituale a adulților și copiilor în continuumul personalitate – familie – societate. Un aspect important al studierii cursului constă în formarea competențelor și capacităților privind diagnosticarea rudeniei și claselor sociale, a metamorfozelor familiei, aspectelor socializării, educației și școlarizării, inclusiv, a conștientizării rolului filiației, a parentalității și a existenței în cadrul societății.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
F.02.O.006	Sociologia educației familiale	Calaraș Carolina	2	75	225	Ex	10

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Obiectul de studiu al disciplinei SEF. Probleme introductive în SEF. Familia, statul și societatea. Familia între schimbare și stabilitate.	6	4
2.	Educația familială ca transmitere/reproducere a valorilor, modelelor culturale și a statutelor sociale. Educația pozitivă a familiei.	6	2
3.	Filiație și parentalitate. Metamorfozele rudeniei familiale. Agenți ai educației familiale: mama, tatăl, fratria, bunicii.	6	2
4.	Coeziunea și adaptabilitatea familiei în societățile moderne și postmoderne. Socializare, educare și școlarizare.	6	4
5.	Roluri educative parentale în familiile reconstituite și dezintegrate. Educația axată pe prevenirea agresivității și violenței în cadrul familial și școlar.	6	4
6.	Divorțul ca fenomen social. Familiile monoparentale.	4	4
7.	Sociologii constructiviste și modele interactive în SEF.	6	6
8.	Construcția socială a personalității. Dragostea și familia în context social.	5	4
	Total	45	30

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea conceptelor de bază ale epistemologiei SEF;
- determinarea responsabilităților familiei, statului și a societății față de educația copilului;
- analizarea strategiilor educative de transmitere a valorilor, modelelor culturale și a statutelor sociale;
- caracterizarea fundamentelor teoretice privind filiația și prenatalitatea.

La nivel de aplicare:

- identificarea metamorfozelor rudeniei familiale;
- determinarea factorilor și condițiilor educației familiale eficiente;
- elaborarea proiectelor de educație a familiei în parteneriatele sociale;
- stabilirea factorilor perturbatorii ai coeziunii și integrității familiei.

La nivel de integrare:

- stabilirea unor criterii privind educația copilului în familia reconstituită;
- elaborarea unui program de acțiuni pentru prevenirea agresivității și violenței în cadrul familial și școlar;
- elaborarea strategiilor de prevenire a divorțului;
- promovarea valorilor familiale din perspectiva sociologilor umaniste și constructiviste.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

Subiectul 1. *Obiectul de studiu al disciplinei SEF. Probleme introductive în SEF. Familia, statul și societatea. Familia între schimbare și stabilitate.*

Perspective și teorii sociologice asupra familiei. Perspectiva funcționalistă. Perspectiva interacționalist-simbolică. Teoria conflictului. Teoria schimbului social. Perspectiva feministă. Teoria ciclului vieții familiale. Familia tradițională și familia modernă.

Subiectul 2. *Educația familială ca transmitere/ reproducere a valorilor, modelelor culturale și a statutelor sociale. Educația pozitivă a familiei.*

Valorile fundamentale și valorile familiei. Valori-scopuri și valori-mijloace în cadrul familial și școlar. Modelele culturale de familist, de părinte și bunici. Transmiterea statutelor sociale și educația familială.

Subiectul 3. *Filiație și parentalitate. Metamorfozele rudeniei familiale. Agenți ai educației familiale: mama, tatăl, fratria, bunicii.*

Filiația contemporană. Filiația biliniară pe baze biologice. Problema filiației în familiile reconstituite. Adopția și parentalitatea. Rolul mamei în educația familială. Rolul tatălui în educația familială. Fratria și relațiile în interiorul ei. Rolul bunicii și cultura post-figurativă. Interdependența culturii prefigurative, culturii cofigurative și a culturii postfigurative. Parentalitatea și educația nonviolentă. Metamorfozele rudeniei familiale în contemporaneitate.

Subiectul 4. *Coeziunea și adaptabilitatea familiei în societățile moderne și postmoderne. Socializare, educare și școlarizare.*

Legătura și transmiterea familială în contextul coeziunii și adaptabilității familiei. Factori ce contribuie la optimizarea coeziunii și adaptabilității familiei. Factori perturbatorii ai coeziunii și adaptabilității familiei. Inserția socială a copiilor și educația familială. Școlarizarea și condițiile desfășurării unui parteneriat optim familie-grădiniță-școală-comunitate. Fișa sociopsihopedagogică a familiei.

Subiectul 5. Roluri educative parentale în familiile reconstituite și dezintegrate. Educația axată pe prevenirea agresivității și violenței în cadrul familial și școlar.

Particularitățile familiei reconstituite la vârsta tânără, medie și matură. Rolurile educative și responsabilitățile în familiile reconstituite. Rolurile educative și responsabilitățile în familiile temporar dezintegrate. Educația familială și prevenirea agresivității. Educația familială și prevenirea violenței. Rolul adulților în promovarea modelelor comportamentale pozitive.

Subiectul 6. Divorțul ca fenomen social. Familiile monoparentale.

Factorii care contribuie la destrămarea familiei. Etapele divorțabilității și cultura comportării bărbatului și a femeii. Consecințele divorțului. Părinții divorțați și specificul educației copiilor. Autoactualizarea persoanei după divorț. Familia monoparentală și condițiile educației copiilor.

Subiectul 7. Sociologii constructiviste și modele interactive în SEF.

Sociologia familiei moderne. Sociologia familiei contemporane. Sociologia familiei postmoderne și stilurile alternative. Stiluri de viață familială și sociologiile constructiviste. Concubinajul/ coabitarea. Vulnerabilitatea relației de coabitare. Factori asociați coabitării. Perspective economice și sociologiile constructiviste.

Subiectul 8. Construcția socială a personalității. Dragostea și familia în context social.

Structura personalității și rolul familiei în formarea acesteia. Perspective antropologice privind genurile și sexualitatea umană în cadrul familiei. Autoactualizare, autorealizare, dragostea și fericirea cu privire la viața de familie. Eul personal și Eul social în contextul familiei. Personalitatea în situații limită/ criză și la încheierea existenței sale.

VI. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Elaborarea portofoliului la o temă/ subiect (la alegere) și prezentarea acestuia la orele practice	Respectarea rigorilor față de elaborarea portofoliului	Finele semestrului 2
2.	Studiu de caz (2)	Analiza aspectelor sociale de educație a familiei.	Pentru 2 evaluări
3.	Elaborarea <i>Fișei de caracterizare sociopsihopedagogică a familiei.</i>	Elucidarea și explicarea specificului familiei.	Finele semestrului 2

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Calaraș C. *Conflictologie familială*. Chișinău: Primex-com SRL, 2013.
2. Callo T. *Școala științifică a pedagogiei transprezente*. Chișinău: Pontos, 2010.
3. Cuznețov L. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008.
4. Cuznețov L. *Educația pentru familiei din perspectiva educației permanente. Repere conceptuale și metodologice*. Chișinău: Primex-com SRL, 2013.
5. Cuznețov L. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013.
6. Dafinoiu I. *Personalitatea*. Iași: Polirom, 2008.
7. Enăchescu C. *Tratat de teoria cercetării științifice*. Iași: Polirom, 2007.

8. Gherguț A., Cebanu C. *Elaborarea și managementul proiectelor în serviciile educaționale. Ghid practic*. Iași: Polirom, 2009.
9. Mead. M. *Le Fosse des generations*. Paris: Denoël, 1971.
10. Popescu R. *Introducere în sociologia familiei*. Iași: Polirom, 2009.
11. Segalen M. *Sociologia familiei*. Iași: Polirom, 2011.
12. Stănciulescu E. *Sociologia educației familiale* (în 2 volume). Iași: Polirom.
13. Voinea M. *Familia contemporană. Mica enciclopedie*. București: Focus, 2005.
14. Voicu B., Voicu M. *Valori ale românilor 1993-2006*. București: Institutul European, 2007.
15. Zani B., Palmonari A. coord. *Manual de psihologia comunității*. Iași: Polirom, 2003.

3.7. CURRICULUM

CONSILIERE PSIHOPEDAGOGICĂ CU ELEMENTE DE PSIHOTERAPIE INTEGRATIVĂ

I. CADRUL CONCEPTUAL

Oportunitatea cursului *Consiliere psihopedagogică cu elemente de psihoterapie integrativă/ CPEPI* derivă din necesitatea formării competențelor profesionale privind educația, consilierea familiei în contextul îmbinării organice și eclecticice a tehnologiei de consiliere psihopedagogică cu elemente de psihoterapie integrativă. Elaborarea cursului a fost realizată în baza valorificării reperelor epistemologice și a experienței avansate de integrare a variatelor forme, metode și tehnici de consiliere și psihoterapie de familie. Conținutul cursului și a temelor este structurat în baza principiilor și a criteriilor de natură pedagogică, psihologică, logică, axiologică și ergonomică. Din perspectivă epistemologică și praxiologică, CPEPI se poate considera drept o disciplină de studiu, derivată din *Consilierea și psihoterapia Familiei*, inclusiv din *Consilierea sistemică a Familiei*, deoarece în centrul atenției este formarea competențelor profesionale de consiliere integrată.

Principiul esențial de constituire a cursului rezidă în îmbinarea caracterului informativ și formativ cu realizarea inter-, pluri- și a transdisciplinarității.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
F.02.O.007	Consiliere psihopedagogică cu elemente de psihoterapie integrativă	Cuznețov Larisa	2	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Obiectul de studiu al CPEPI. Fundamente teoretice și metodologice ale CPEPI.	2	
2.	Sursele, geneza și principiile CPEPI. Psihoterapie integrativă și consiliere psihopedagogică.	4	2
3.	Esența, structura și funcțiile CPEPI. Paradigme ale consilierii și psihoterapiei familiei.	4	2
4.	Dimensiunea deontologică în CPEPI și consilierea psihopedagogică. Relația terapeutică cu beneficiarul. Personalitatea specialistului în CPEPI.	2	2
5.	Demersul CPEPI: relația terapeutică; structura verbală a psihoterapiei; metafora terapeutică; prescripțiile paradoxale; intervenții consultative specifice și generale.	4	2
6.	Forme și strategii de manifestare a eclecticismului tehnic. Măiestria profesională în contextul CPEPI.	4	2
7.	Dimensiunea tehnologică și poziția strategică a consilierului în cadrul CPEPI.	4	2
8.	Abordarea sistemică a CPEPI.	2	2
	Total	26	14

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea conceptelor de bază ale CPEPI;
- descrierea surselor, genezei și a principiilor CPEPI.
- caracterizarea principalelor teorii privind CPEPI;
- interpretarea specificului valorificării tehnologiei CPEPI.

La nivel de aplicare:

- determinarea restructurărilor în tehnologia CPEPI;
- definirea fundamentelor aplicative în cadrul eclectismului tehnic al CPEPI;
- modelarea situațiilor de consiliere psihopedagogică cu elemente de psihoterapie integrativă;
- elaborarea strategiilor de CPEPI pentru acordarea asistenței familiei.

La nivel de integrare:

- estimarea caracterului comunicării și a relațiilor consilier-beneficiar în CPEPI;
- elaborarea strategiilor de consiliere psihopedagogică a familiei/adulți și copii cu elemente de psihoterapie integrativă;
- elaborarea unui plan de acțiuni de armonizare a relațiilor familiale în baza CPEPI;
- promovarea valorilor familiei prin strategiile CPEPI.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

Subiectul 1. Obiectul de studiu al CPEPI. Fundamente teoretice și metodologice ale CPEPI.

Reperere epistemologice ale CPEPI. Conceptele fundamentale și conceptele operaționale. Metodologia CPEPI. Perspective și analize critice. Abordări de tip eclectic-integrativ în cercetarea și consilierea familiei. Integrare transteoretică. Factorii comuni în CPEPI.

Subiectul 2. Sursele, geneza și principiile CPEPI. Psihoterapie integrativă și consiliere psihopedagogică.

Caracteristicile esențiale ale CPEPI. Dimensiunile CPEPI. Scopurile CPEPI. Sursele, geneza și principiile CPEPI. CPEPI focalizată pe obiective și soluții. Integrarea teoretică și cea experiențială.

Subiectul 3. Esența, structura și funcțiile CPEPI. Paradigme ale consilierii și psihoterapiei familiei.

Cadrul paradigmatic al CPEPI. Procesul, etapele și funcțiile CPEPI. Instrumentele CPEPI. Valorificarea CPEPI în consilierea preventivă, consilierea pentru dezvoltare, consilierea în situații de criză și cea remedială a familiei/ adulți și copii. Schimbarea evolutivă a familiei și persoanei în CPEPI.

Subiectul 4. Dimensiunea deontologică în CPEPI și consilierea psihopedagogică. Relația terapeutică cu beneficiarul. Personalitatea specialistului în CPEPI.

Specificul relației de consiliere și respectarea normelor deontologice. Codul deontologic al consilierului. Relația și comunicarea specialist – beneficiar în contextul eticii profesionale. Cunoașterea de sine a consilierului. Beneficiarul și lumea sa. Autocontrolul emoțiilor și empatia în cadrul CPEPI. Consilierul un practician reflexiv. Dilemele etice în CPEPI și depășirea lor. Precauții și blocaje/căpcane în activitate de CPEPI. Fenomenul burnout.

Subiectul 5. Demersul CPEPI: relația terapeutică; structura verbală a psihoterapiei; metafora terapeutică; prescripțiile paradoxale; intervenții consultative specifice și generale.

Modelul structural-sistemic și integrativ în CPEPI. Modelul relațional-dinamic în CPEPI. Procesul și etapele CPEPI. Schița modelului și a ședinței de CPEPI. Elementele tehnologice: forme, metode, procedee și tehnici de consiliere a familiei în CPEPI.

Subiectul 6. Forme și strategii de manifestare a eclecticismului tehnic. Măiestria profesională în contextul CPEPI.

Abordări praxiologice de tip eclectic: scopuri, obiective, factorii

comuni și integrarea mijloacelor și metodelor în CPEPI. Strategii de integrare a consilierii psihopedagogice și a elementelor psihoterapeutice în CPEPI. Filosofia și eficiența consilierului în contextul valorificării CPEPI. Măiestria profesională și autoperfecționarea continuă a consilierului de familie.

Subiectul 7. Dimensiunea tehnologică și poziția strategică a consilierului în cadrul CPEPI.

Tehnologia CPEPI și poziția strategică a consilierului. Îmbinarea formelor, metodelor, procedeele și tehnicilor în CPEPI în contextul managementului calității și formării modului sănătos de viață a familiei. Schița procedurii de supervizare și a ședinței de evaluare a schimbărilor evolutive a familiei și persoanei în CPEPI.

Subiectul 8. Abordarea sistemică a CPEPI.

Consilierea sistemică în contextul CPEPI a familiei și educația membrilor acesteia. Strategii de armonizare a relațiilor familiale și de formare a culturii comunicării-comportării prin strategiile CPEPI. Perspective de dezvoltare a proceselor integrative în consilierea sistemică a familiei.

VI. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1	2	3	4
1.	Elaborarea portofoliului la o temă/ subiect (la alegere) și prezentarea acestuia la orele practice	Respectarea rigorilor față de elaborarea și prezentarea portofoliului	Finele semestrului 2
2.	Studiu de caz (2)	Analiza aspectului comunicării și relaționării în diadele: consilier-copii-părinți.	Pentru 2 evaluări

1	2	3	4
3.	Elaborarea modelelor de CPEPI a familiei / adulți și copii (2)	Elucidarea etapelor, metodelor și tehnicilor aplicate în CPEPI	Finele semestrului 2

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Cuznețov Larisa. *Consilierea parentală*. Chișinău: Primex-com SRL, 2013.
2. Cuznețov Larisa. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008.
3. Cuznețov Larisa. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013.
4. Cuznețov Larisa. *Consilierea și educația familiei. Introducere în consilierea ontologică complexă a familiei*. Chișinău: Primex-com SRL, 2015.
5. Calaraș C. *Cultura educației elevului. Ghid metodologi*. Chișinău: Primex-com SRL, 2010.
6. Calaraș C. *Conflictologie familială*. Suport de curs. Chișinău: Primex-com SRL, 2014.
7. Dafinoiu I. *Elemente de psihoterapie integrativă*. Iași: Polirom, 2007.
8. David D. *Tratat de psihoterapii cognitive și comportamentale*. Iași: Polirom, 2006.
9. Dumitru Ion Al. *Consiliere psihopedagogică*. Iași: Polirom, 2008.
10. Joița E. *Educația cognitivă*, Iași: Polirom, 2002.
11. Konya Z., Konya A. *Terapie familială sistemică*. Iași: Polirom. 2012.
12. O. Brien M., Houston G. *Terapie integrativă*. Iași: Polirom. 2009.
13. Pănișoară I.-O. *Comunicarea eficientă*. Iași: Polirom, 2008.
14. Rogers C. R. *La relation d'aide et la psychotherapie*. Paris: ESF. 1974.
15. Карташев С. *Конфликтология*. Кишинев, 1996.

3.8. CURRICULUM MANAGEMENTUL CALITĂȚII ÎN CONSILIEREA ȘI EDUCAȚIA FAMILIEI

I. CADRUL CONCEPTUAL

Conceptul de *calitate* în consilierea și educația familiei implică studierea sensurilor și accepțiunilor comune propuse de dicționarul explicativ. Astfel, *calitatea este un nivel sau grad de excelență, valoare sau merit, asociat unui anumit obiect, produs, serviciu sau persoană*. Treptat, acest concept a fost preluat de diferite școli manageriale, aplicarea lui fiind extinsă de la domeniul economic la cel social, politic, cultural și desigur că pedagogic.

Managementul calității în consilierea și educația familiei (MCCEF) implică *definirea, proiectarea, organizarea, implementarea, evaluarea și revizuirea sistemelor și procedurilor de asigurare a calității* în acest domeniu.

În contextul celor expuse anterior, studiul cursului de MCCEF derivă din necesitatea formării competențelor profesionale de organizare, desfășurare și monitorizare a calității în consilierea și educația familiei.

Scopul cursului constă în asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor de elaborare a strategiilor de management al calității în consilierea și educația familiei.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
S.02.O.008	Managementul calității în consilierea și educația familiei	Sorici Oxana	II	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Obiectul de studiu al disciplinei MCCEF. Reperete epistemologice.	4	2
2.	Funcțiile și geneza MCCEF.	4	2
3.	Metodele și strategiile aplicate în MCCEF.	6	2
4.	Selectarea, analiza și aprecierea datelor cu privire la evaluarea MCCEF. Metoda hermeneutică în MCCEF.	6	4
5.	Politici și practici de monitorizare a calității în consilierea și educația familiei. Context național și internațional.	6	4
Total		26	14

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea conceptelor de bază ale MCCEF;
- analiza orientărilor/ teoriilor privind calitatea consilierii și educației familiei;
- caracterizarea funcțiilor MCCEF;
- determinarea principiilor care stau la baza MCCEF;
- stabilirea metodelor și strategiilor aplicate în MCCEF.

La nivel de aplicare:

- identificarea definițiilor conceptului de *calitate* în contextul MCCEF;

- stabilirea corespondențelor dintre *calitate* și *valori* în consilierea și educația familiei;
- determinarea factorilor și condițiilor apariției MCCEF;
- elaborarea strategiilor de organizare și realizare a MCCEF;

La nivel de integrare:

- stabilirea unor aspecte privind valorificarea metodelor și strategiilor în MCCEF;
- elaborarea unui program de evaluare și îmbunătățire continuă a calității în consilierea și educația familiei;
- integrarea cunoștințelor în domeniul MCCEF în strategii educative personale.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

<p>Subiectul 1. <i>Obiectul de studiu al disciplinei MCCEF. Reperetele epistemologice.</i></p> <p>Conceptul general de <i>calitate</i> și valorificarea lui în consilierea și educația familiei. Calitatea intervențiilor în consilierea familiei. Calitate și valori în consilierea și educația familiei. Principiile MCCEF. Managementul calității în consilierea și educația familiei.</p>
<p>Subiectul 2. <i>Funcțiile și geneza MCCEF.</i></p> <p>Geneza MCCEF. Funcțiile MCCEF:</p> <ul style="list-style-type: none"> – eficientizarea pregătirii profesionale în domeniul consilierii și educației familiei; – motivarea pentru calitate în consilierea și educația familiei; – organizarea și implementarea sistemului de MCCEF; – evaluarea sistemului de MCCEF; – îmbunătățirea sistemului MCCEF; <p>Asigurarea și implementarea tehnicilor, metodelor și instrumentelor specifice MCCEF.</p>

<p>Subiectul 3. Metodele și strategiile aplicate în MCCEF.</p> <p>Strategii de aplicare a prevederilor standardelor naționale și internaționale cu privire la MCCEF.</p> <p>Strategii de planificare și proiectare a sistemului MCCEF.</p> <p>Strategii de evaluare privind MCCEF.</p> <p>Strategii de eficientizare continuă în domeniul MCCEF.</p>
<p>Subiectul 4. Selectarea, analiza și aprecierea datelor cu privire la evaluarea MCCEF. Metoda hermeneutică în MCCEF.</p> <p>Planificarea evaluării MCCEF.</p> <p>Realizarea evaluării MCCEF.</p> <p>Interpretarea rezultatelor evaluării MCCEF.</p> <p>Elaborarea și implementarea planului de îmbunătățire a calității fundamentată pe evaluarea MCCEF.</p>
<p>Subiectul 5. Politici și practici de monitorizare a calității în consilierea și educația familiei. Context național și internațional.</p> <p>Acele ce reglementează sistemul de MCCEF.</p> <p>Orientări și teorii privind calitatea consilierii și educației familiei (sistemică, strategică, structurală, experiențială, psihanalitică, cognitiv-comportamentală, narativă, centrată pe soluție).</p>

VI. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1	2	3	4
1.	Elaborarea portofoliului la o temă/ subiect (la alegere) și prezentarea acestuia la orele practice	Respectarea rigorilor față de elaborare și prezentare a portofoliului	Finele semestrului 2

1	2	3	4
2.	Studiu de caz (2)	Analiza aspectelor privind asigurarea calității în consilierea și educația familiei	Pentru 2 evaluări
3.	Elaborarea strategiilor de organizare și realizare a MCCEF	Elucidarea etapelor, metodelor și tehnicilor în domeniul MCCEF	Finele semestrului 2

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Andrei S., Belcin M. *Consiliere și orientare. Concepte moderne și idei practice*. Constanța: Ed. Crizon, 2007.
2. Baban A. *Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*. Cluj-Napoca: Imprimeria „ARDEALUL”, 2001.
3. Cuznețov L. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008.
4. Cuznețov L. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013.
5. Dogaru M. *Calitate în educație*. București: Millenium Design Group, 2011.
6. Dumitru Ion Al. *Consiliere psihopedagogică*. Iași: Polirom, 2008.
7. Guțu Vl. *Schimbări de paradigmă în teoria și practica educațională*. vol. I. Chișinău: CEP USM, 2009.
8. Iosifescu C. *Manual de evaluare internă a calității educației*. Cluj-Napoca: Qual-Media, 2013.
9. Stănculeanu D., Petrea I. *Stimularea comportamentelor pozitive ale copiilor – lecții învățate. Ghid de bune practici pentru educația pozitivă a părinților, cadrelor didactice și elevilor*. București: Organizația „Salvați Copiii”, 2011.
10. Vrasmas E. *Consilierea și educația părinților*. București: Aramis, 2002.
11. Țoca I. *Management educațional*. București: EDP, 2008.

3.9. CURRICULUM

COMUNICAREA ȘI RELAȚIONAREA ÎN FAMILIE

I. CADRUL ONCEPTUAL

Oportunitatea cursului *Comunicarea și relaționarea în familie/ CRF* din necesitatea eficientizării competențelor profesionale privind educația și consilierea familiei în contextul cultivării culturii comunicării intrafamiliale; preîntâmpinării și soluționării conflictelor intrapersonale și interpersonale din cadrul familiei. Elaborarea cursului a fost realizată în baza unui sistem de principii și criterii de natură pedagogică, psihologică, logică, axiologică și ergonomică. Din perspectivă epistemologică CRF se poate considera drept o disciplină de studiu, derivată din *Pedagogia și psihologia familiei*, deoarece în centrul atenției este formarea culturii comunicării și relaționării intrafamiliale.

Principiul esențial de constituire a cursului rezidă în îmbinarea caracterului informativ și formativ cu realizarea inter- și pluri-disciplinarității.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
S.02.O.009	Comunicarea și relaționarea în familie	Calaraș Carolina	I	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Probleme introductive. Familia: comunicarea și relaționarea intrafamilială din perspectivă sociopsihopedagogică.	2	2
2.	Sentimentalizarea relațiilor intrafamiliale și conflictele dintre partenerii conjugali. Preîntâmpinarea agresivității și a violenței în cadrul familiei.	2	2
3.	Profilul moral al comunicării și al relaționării interpersonale. Dirijarea comunicării și relaționării familiale.	4	2
4.	Particularitățile familiei în contextul conflictologiei familiale. Strategii de comunicare și relaționare familială eficientă. Ethosul familiei și cultura educației copiilor.	4	
5.	Familia, cultura ei și etapele dezvoltării acesteia. Comunicarea și relaționarea părinți – copii și bunici-părinți-copii.	4	2
6.	Stiluri comunicative și stiluri comportamentale în cadrul familiei contemporane. Comunicarea și relaționarea în familiile armonioase.	4	2
7.	Conflictologia familială. Diagnostica și corecția relațiilor familiale.	4	2
8.	Abordarea sistemică a culturii comunicării și relaționării în cadrul familiei.	2	2
	Total	26	14

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea bazelor teoretice și metodologice ale comunicării și relaționării familiale;
- reproducerea conceptelor-cheie, teoriilor de bază ce reflectă comunicarea și relaționarea familială;
- caracterizarea principalelor teorii privind comunicarea umană și relaționarea familială;
- identificarea factorilor, funcțiilor, principiilor dirijării conflictelor familiale și a valorilor ce asigură funcționalitatea cuplului și familiei în contextul emancipării de gen.

La nivel de aplicare:

- determinarea restructurărilor contemporane care vizează familia;
- analiza tipurilor de relații intrafamiliale și a stilurilor comportamentale;
- modelarea situațiilor de comunicare și relaționare optimă în cadrul familiei;
- elaborarea strategiilor de preîntâmpinare – soluționare a conflictelor familiale.

La nivel de integrare:

- estimarea caracterului comunicării și a relațiilor familiale;
- elaborarea strategiilor de dirijare-monitorizare a conflictelor familiale;
- elaborarea unui plan de acțiuni de armonizare a relațiilor familiale;
- promovarea valorilor culturii familiale în contextul respectării principiilor democratizării relațiilor partenerilor conjugali.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

<p>Subiectul 1. <i>Probleme introductive. Familia: comunicarea și relaționarea intrafamilială din perspectivă sociopsihopedagogică.</i></p> <p>Definiții și precizări conceptuale. Familia în postmodernitate. Specificul comunicării și al relaționării în cadrul familiei. Comportamentul prosocial și comunicarea empatică. Conceptul de sine / <i>self-concept</i> – autocunoașterea și comunicarea familială optimă. Cultura relațiilor familiale și gândirea de tip pozitiv.</p>
<p>Subiectul 2. <i>Sentimentalizarea relațiilor intrafamiliale și conflictele dintre partenerii conjugali. Preîntâmpinarea agresivității și a violenței în cadrul familiei.</i></p> <p>Iubirea conjugală și atașamentul familial. Iubirea maternă și iubirea paternă. Iubirea fraternă și prietenia familială. Cultura relațiilor și comunicarea optimă cu rudele. Agresivitatea ca factor de provocare a acțiunilor violente în cadrul familiei. Managementul conflictelor familiale.</p>
<p>Subiectul 3. <i>Profilul moral al comunicării și al relaționării interpersonale. Dirijarea comunicării și relaționării familiale.</i></p> <p>Morala și conduita prosocială. Normele moral-etice și comunicarea eficientă în cadrul familiei. Influența modelului comportamental al familiei de origine și formarea culturii comunicării interpersonale în noul cuplu creat. Comunicarea și relaționarea familială centrată pe respectarea normelor moral-etice.</p>
<p>Subiectul 4. <i>Particularitățile familiei în contextul conflictologiei familiale. Strategii de comunicare și relaționare familială eficientă. Ethosul familiei și cultura educației copiilor.</i></p> <p>Tipul familiei și specificul comunicării și relaționării. Ethosul familiei și stilurile educative. Strategii de armonizare a relațiilor familiale. Cauzele apariției conflictelor familiale.</p>

Subiectul 5. Familia și etapele dezvoltării ei ulterioare. Comunicarea și relaționarea părinți – copii și bunici-părinți-copii.

Etapele vieții de familie din perspectiva comunicării și relaționării optime. Familia disfuncțională ca factor de distorsionare a comunicării și relaționării interpersonale părinți-copii și bunici-părinți-copii. Strategii și tehnici de depășire a dificultăților de comunicare-relaționare în cadrul familiei.

Subiectul 6. Stiluri comunicative și stiluri comportamentale în cadrul familiei contemporane. Comunicarea și relaționarea în familiile armonioase.

Modul de viață și cultura comunicării în cadrul familiei. Conduita prosocială și specificul relațiilor dintre adulți și adulți-copii în cadrul familiei armonioase. Autoperfecționarea și cultura conduitei familiale.

Subiectul 7. Conflictologia familială. Diagnostica și corecția relațiilor familiale.

Conflictul interior și depășirea acestuia. Conflictelor interpersonale și consecințele lor. Crizele vieții de familie și conflictele intrapersonale. Strategiile de tipul *coping* și monitorizarea conflictelor familiale.

Subiectul 8. Abordarea sistemică a culturii comunicării și relaționării în cadrul familiei.

Educația pentru familie și profilaxia conflictelor familiale. Dezvoltarea personalității umane și formarea culturii conduitei în cadrul familiei. Consilierea sistemică a familiei și educația membrilor acesteia. Strategii de formare a culturii comunicării și relaționării în contextul consilierii familiei.

VI. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Elaborarea portofoliului la o temă/ subiect (la alegere) și prezentarea acestuia la orele practice	Respectarea rigorilor față de elaborarea și prezentarea portofoliului	Finele semestrului 2
2.	Studiu de caz (2)	Analiza aspectului comunicării și relaționării în diadele: copii- părinți-părinți și soț-soție.	Pentru 2 evaluări
3.	Elaborarea strategiei de armonizare a comunicării și relaționării în cadrul familiei	Elucidarea etapelor, metodelor și tehnicilor vizate	Finele semestrului 2

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Cuznețov L. *Etica educației familiale*. Chișinău: CEP ASEM, 2000.
2. Cuznețov L. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008.
3. Cuznețov L. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013.
4. Calaraș C. *Cultura educației elevului. Ghid metodologi*. Chișinău: Primex-com SRL, 2010.
5. Calaraș C. *Conflictologie familială*. Suport de curs. Chișinău: Primex-com SRL, 2014.
6. Dumitru Ion Al. *Consiliere psihopedagogică*. Iași: Polirom, 2008.
7. From E. *Texte alese. Arta de a iubi*. București, 1983.
8. Joița E. *Educația cognitivă*. Iași, 2002.
9. Pănișoară I.-O. *Comunicarea eficientă*. Iași: Polirom, 2008.
10. Карташев С. *Конфликтология*. Кишинев, 1996.

3.10. CURRICULUM

CONSILIEREA FAMILIEI: AUTOPERFEȚIONAREA ȘI DEZVOLTAREA PARENTALĂ

I. CADRUL CONCEPTUAL

Disciplina de studiu *Consilierea familiei: autoperfecționarea și dezvoltarea parentală/ CFADP* derivă din domeniul consilierii educaționale și pedagogiei familiei. Cursul are menirea să valorifice cunoștințele și competențele masteranzilor privind formarea culturii familiei; dezvoltarea competențelor de autoperfecționare profesională în direcția educației familiei. Scopul cursului constă în formarea competențelor de reechilibrare a modului de viață și valorizarea conduitei etice a membrilor familiei.

Conținutul cursului și a temelor este structurat în baza principiilor și a criteriilor de natură pedagogică, psihologică, logică, axiologică și ergonomică. Principiul esențial al predării cursului rezidă în respectarea îmbinării caracterului constructiv, informativ și formativ cu realizarea inter-, pluri- și transdisciplinarității.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
S.02.A.010	Consilierea familiei: auto-perfecționarea și dezvoltarea parentală	Calaraș Carolina	2	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Introducere: consilierea familiei din perspectiva autoperfecționării și dezvoltării parentale. Excurs istoric în evoluția CFADP.	4	2
2.	Consilierea psihopedagogică pentru dezvoltare și autoperfecționare a familiei. Spirala schimbării evolutive a persoanei și a familiei. Caracterul prospectiv al CFADP.	4	2
3.	Profilul moral al relațiilor familiale în contextul autoperfecționării părinților.	4	2
4.	Familia și etapele dezvoltării ei ulterioare. Consilierea familiei pentru preîntâmpinarea și anihilarea-diminuarea consecințelor crizelor de vârstă și crizelor vieții de familie.	6	2
5.	Consilierea familiei pentru dezvoltare și strategia de tip <i>coping</i> . Consilierea familiei în scopul prevenirii comportamentului agresiv și violent.	4	4
6.	Abordarea sistemică în cadrul CFADP, autopefecționarea și dezvoltarea părinților.	4	2
Total		26	14

III. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea bazelor teoretice și metodologice ale CFADP;

- caracterizarea problemelor cuplului și a familiei contemporane;
- analiza principalelor teorii privind CFADP;
- interpretarea autoperfecționării adultului în contextul abordării umaniste;

La nivel de aplicare:

- estimarea caracterului relațiilor familiale în contextul autoperfecționării parentale;
- modelarea situațiilor de consiliere în contextul autoperfecționării și dezvoltării parentale;
- elaborarea și aplicarea strategiilor și tehnologiilor de consiliere a familiei axată pe dezvoltarea parentală;
- elaborarea proiectelor de consiliere centrate pe aspectele de autoperfecționare și dezvoltare parentală.

La nivel de integrare:

- estimarea nivelului de comportare și relaționare a părinților;
- elaborarea unui plan de acțiuni de autoperfecționare parentală;
- promovarea valorilor familiei prin strategiile CFADP.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

Subiectul 1. *Introducere: consilierea familiei din perspectiva autoperfecționării și dezvoltării parentale. Excurs istoric în evoluția CFADP.*

Personalitatea adultului din perspectiva autoperfecționării și autorealizării. Teoria lui A. Maslow și concepția umanistă a lui. C. Rogers în contextul consilierii familiei. Istoricul și evoluția conceptului și a fenomenului de consiliere a familiei. Auto-perfecționare și autoeficiență.

Subiectul 2. *Consilierea psihopedagogică pentru dezvoltare și autoperfecționare a familiei. Spirala schimbării evolutive a persoanei și a familiei. Caracterul prospectiv al CFADP.*

Repere teoretice și metodologice. Coordonatele esențiale ale dezvoltării umane. Modelul structural-sistemic și relațional-dinamic de abordare a personalității umane. Dezvoltarea armonioasă a personalității în cadrul consilierii psihopedagogice pentru dezvoltare și autoperfecționare a familiei. Modul de viață sănătos și starea generală de bine ca produs al autoperfecționării persoanei și a familiei.

Subiectul 3. *Profilul moral al relațiilor familiale în contextul autoperfecționării părinților.*

Morala și unitatea dintre conștiința și conduita morală. Autoperfecționarea morală și spirituală. Etica relațiilor familiale în contextul autoperfecționării părinților. Un eventual cod deontologic al familiei. Părinți eficienți – copii educați.

Subiectul 4. *Familia și etapele dezvoltării ei ulterioare. Consilierea familiei pentru preîntâmpinarea și anihilarea-diminuarea consecințelor crizelor de vârstă și a crizelor vieții de familie.*

Stiluri de viață familială și etapele dezvoltării cuplului/ familiei. Crizele de vârstă și consilierea adulților. Crizele vieții de familie și consilierea membrilor familiei. Strategii de management al stresului și autoperfecționarea. Familia în văduvie și depășirea situațiilor limită.

Subiectul 5. *Consilierea familiei pentru dezvoltare și strategia de tip coping. Consilierea familiei în scopul prevenirii comportamentului agresiv și violent.*

Factorii ce contribuie la dezvoltarea agresivității și manifestarea violenței la adulți și copii. Violența ca fenomen social din perspectiva evaluării producției mediatice/ mass media. Consilierea persoanelor agresate și consilierea agresorului. Violența ca stare de nerealizare a personalității în contextul consilierii familiei.

Subiectul 6. Abordarea sistemică în cadrul CFADP, auto-perfecționarea și dezvoltarea părinților.

Consilierea sistemică a familiei. Dimensiunea deontologică în consilierea familiei. Meta-Modelul de etică și semnificație pentru consilierea eficientă a familiei. Consilierea sistemică ca componentă de formare a culturii familiei. Consilierea ontologică complexă a familiei.

VI. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Elaborarea portofoliului la o temă/ subiect și prezentarea acestuia la orele practice cu analiza și interpretarea procesului de consiliere a familiei	Respectarea rigorilor față de elaborarea și prezentarea portofoliului	Finele semestrului 2
2.	Studiu de caz: – consilierea adulților; – consilierea copiilor (ambele centrate pe auto-perfecționare).	Analiza aspectului comunicării și relaționării în diadele: copii-părinți-părinți și soț-soție.	Pentru 2 evaluări
3.	Elaborarea modelelor de consiliere centrată pe auto-perfecționarea familiei/ adulți și copii (2)	Elucidarea etapelor, metodelor și tehnicilor aplicate în CFADP	Finele semestrului 2

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Allport G. *Structura și dezvoltarea personalității*. București, 1981.
2. Calaraș C. *Cultura educației elevului*. Ghid metodologic. Chișinău, 2010.

3. Calaraș C. *Conflictologie familială*. Suport de curs. Chișinău: Primex-com SRL, 2014.
4. Cuznețov Larisa. *Consilierea parentală*. Chișinău: Primex-com SRL, 2013.
5. Cuznețov Larisa. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008.
6. Cuznețov Larisa. *Educație prin optim axiologic*. Chișinău: Primex-com SRL, 2010.
7. Cuznețov Larisa. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013.
8. Cuznețov Larisa. *Consilierea și educația familiei. Introducere în consilierea ontologică complexă a familiei*. Chișinău: Primex-com SRL, 2015.
9. Dafinoiu I. *Elemente de psihoterapie integrativă*. Iași: Polirom, 2007.
10. David D. *Tratat de psihoterapii cognitive și comportamentale*. Iași: Polirom, 2006.
11. Dumitru Ion Al. *Consiliere psihopedagogică*. Iași: Polirom, 2008.
12. Joița E. *Educația cognitivă*, Iași: Polirom, 2002.
13. Gîlcă B. coord. *Manual de educație pentru viața de familie* (Universitatea "J.Hopkins"), SUA: Ed. II, Chișinău, 2002.
14. Konya Z., Konya A., *Terapie familială sistemică*. Iași: Polirom, 2012
15. Leleu G. *Cum să fim fericiți în cuplu*. București: Ed. Trei, 2011.
16. Mitrofan I., Mitrofan N. *Familia de la A ... la Z. Mic dicționar al vieții de familie*. București, 1991.
17. Pănișoară I.-O. *Comunicarea eficientă*. Iași: Polirom, 2008.
18. Rogers C. R. *La relation d'aide et la psychotherapie*. Paris: Esf. 1974.
19. Telleri F. *Pedagogia familiei*. București: EDP RA, 2003.

3.11. CURRICULUM

CONSILIEREA PSIHOPEDAGOGICĂ A ELEVILOR ÎN INSTITUȚIA DE ÎNVĂȚĂMÂNT

I. CADRUL CONCEPTUAL

Activitatea de consiliere psihopedagogică presupune un demers educațional-formativ centrat pe valorificarea capacităților și disponibilităților individuale ale persoanei. Ea are menirea să faciliteze învățarea unor competențe și deprinderi care îi vor asigura persoanei adaptarea permanentă la solicitările realității printr-o schimbare evolutivă. În contextul studierii cursului de *Consiliere psihopedagogică a elevilor în instituția de învățământ / CPEIÎ; consilierii parentale /în continuare CP*, vor fi valorificate ambele dimensiuni ale consilierii psihopedagogice: consilierea psihologică și consilierea pedagogică, deoarece problemele cu care se confruntă adulții, realizând unul dintre cele mai importante roluri sociale, cel de părinți, presupun posedarea unui ansamblu de competențe care i-ar face eficienți în această calitate.

Oportunitatea cursului derivă din necesitatea formării competențelor profesionale de educație și consiliere a părinților și-i întemeiat pe elucidarea conceptelor, teoriilor, principiilor și a tehnologiilor din domeniul psihologiei, pedagogiei, terapiilor integrate, consilierii psihopedagogice. Elaborarea cursului a fost realizată în baza unui sistem de principii și criterii de natură pedagogică, psihologică, logică, axiologică, fiziologică, psihosocială și ergonomică. Principiul esențial de constituire și valorificare a cursului rezidă în îmbinarea caracterului informativ și formativ cu realizarea inter-, pluri- și transdisciplinarității în contextul paradigmei cognitiv-constructiviste.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
S.03.O.011	Consiliere psihopedagogică a elevilor în instituția de învățământ/ CPEIÎ	Cuznețov Larisa	2	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiecte	Ore	
		Curs	Seminar
1	2	3	4
1.	Consilierea psihopedagogică - componentă esențială a formării personalității umane. Fundamentele teoretice și metodologice ale CPEIÎ. Consilierea elevilor și părinților. Specificul consilierii adulților și copiilor	4	2
2.	Consilierea psihopedagogică a elevilor și părinților în contextul formării culturii și eficienței personale. Autoperfecționarea și consolidarea competențelor personale.	4	2
3.	Procesul de consiliere psihopedagogică a elevilor și părinților.	4	2

1	2	3	4
4.	Consilierea psihopedagogică preventivă a elevilor și a părinților.	4	4
5.	Consilierea psihopedagogică a elevilor și a părinților pentru dezvoltare	6	2
6.	Consilierea psihopedagogică a elevilor și a părinților în situații de criză.	4	2
	Total	26	14

IV. COMPETENȚE SPECIFICE:

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe și vor fi capabili să realizeze:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea bazelor teoretice și metodologice ale consilierii psihopedagogice;
- identificarea funcțiilor și principiilor consilierii familiei/ elevilor și părinților;
- caracterizarea dimensiunilor consilierii psihopedagogice;
- explicarea particularităților programării neurolingvistice în contextul CP;
- interpretarea abordării integrative a consilierii familiei/ elevilor și părinților.

La nivel de aplicare:

- analiza etapelor și a specificului procesului de consiliere a elevilor și a părinților;
- estimarea dinamicii schimbărilor evaluativ-adaptative în consilierea familiei;
- argumentarea valorificării principiilor și normelor deontologice în consilierea psihopedagogică;
- elaborarea strategiilor și tehnologiilor de consiliere a elevilor și părinților pentru dezvoltare, formarea culturii și eficienței personale.

La nivel de integrare:

- elaborarea strategiilor și tehnologiilor de consiliere și educație pentru familie;
- modelarea situațiilor de aplicare a tehnicilor *coping* în soluționarea conflictelor familiale;
- elaborarea unui program de management al stresului pentru familie în situații de criză;
- promovarea valorilor familiale prin intermediul consilierii elevilor și a părinților pentru dezvoltare.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

Tema 1. Consilierea psihopedagogică – componentă esențială a formării personalității umane. Consilierea părinților. Specificul consilierii adulților și copiilor.

Concepte de bază. Consilierea psihopedagogică a părinților / CPP. Dimensiunile consilierii parentale: psihologică și cea pedagogică. Principiile și caracteristicile esențiale ale CPP. Scopurile și structura tridimensională a CPP. Abordarea integrativă a CPP. Consilierea părinților și copiilor. Eclectismul în CPP.

Tema 2. Consilierea psihopedagogică a părinților în contextul formării culturii și eficienței personale. Autoperfecționarea și consolidarea competențelor personale.

Eficiența personală și eficiența parentală. Programarea neurolingvistică ca suport teoretic în CPP. Formarea culturii și eficienței personale a părinților în contextul CPP. Autoperfecționarea și consolidarea competențelor parentale.

Tema 3. Procesul de consiliere psihopedagogică a părinților și respectarea deontologiei profesionale.

Procesul consilierii parentale. Etapele CPP. Elementele constitutive ale consilierii psihopedagogice parentale și funcționalitatea acestora

în schimbarea atitudinilor și conduitelor parentale. Deontologia profesională: condiții, norme, principii. Spirala schimbării evolutive a persoanei consiliate.

Tema 4. Consilierea psihopedagogică preventivă a părinților.

Consilierea preventivă a părinților. Rolul proactiv al CPP. Factorii de protecție și factorii de risc. Consilierea preventivă a adulților. Consilierea preventivă a copiilor și adolescenților. Autocontrolul emoțiilor și managementul stresului. Controlul individual și social al emoțiilor. Mecanisme de *coping* și conduita parentală. Inteligența emoțională și reușita în viață și viața familială.

Tema 5. Consilierea psihopedagogică a părinților pentru dezvoltare.

Coordonatele și conținutul dezvoltării umane. Dezvoltarea părinților în contextul educației și consilierii acestora. Consilierea părinților pentru dezvoltare. Factorii și mecanismele dezvoltării psihice umane. Fenomenologia și durata dezvoltării psihice umane. Perspectiva ecologică asupra dezvoltării psihice umane. Modelul structural-dinamic de abordare a personalității umane. Funcționalitatea cognitivă și eficiența dezvoltării persoanei în calitate de familist și părinte. Dezvoltarea armonioasă a personalității și valorificarea potențialului psihoindividual al persoanei în contextul culturii parentale. Conceptul de sine și dezvoltarea optimă a părinților pentru promovarea unui mod demn de viață.

Tema 6. Consilierea psihopedagogică a părinților în situații de criză.

Situațiile de criză în viața persoanei. Elementele constitutive ale situațiilor de criză și fazele derulării acestora. Clasificarea situațiilor de criză. Reacțiile oamenilor în variate situații de criză. Intervențiile consilierului în situațiile de criză pe care le pot traversa părinții. Consilierea părinților pentru a preveni situațiile de criză.

VI. LUCRUL INDIVIDUAL

Nr.	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Referat științific	Respectarea cerințelor față de elaborarea și susținerea unui referat	Semestrului 3
2.	Proiect de consiliere a elevilor și părinților axat pe depășirea situațiilor de criză	Respectarea cerințelor față de elaborarea unui proiect de educație și consiliere a elevilor și a familiei: adecvanța strategiilor de educație și consiliere cu conținutul și specificul problemei abordate.	Semestrului 3
3.	Elaborarea portofoliului la o temă/ la alegere	Respectarea rigorilor față de elaborarea și prezentarea unui portofoliu disciplinar.	Semestrului 3 Finele studierii disciplinei - V

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Băban A. (coord). *Consiliere educațională*. Cluj-Napoca: Editura Psinet, 2001.
2. Blocher H. Counseling A. *Developmental Approach*, ed. a IV-a, John Wiley Sons Inc, New York, 2000.
3. Cuznețov Larisa. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008.
4. Cuznețov Larisa. *Consilierea parentală*. Chișinău: Primex-com SRL, 2013.
5. Cuznețov Larisa. *Consilierea și educația familiei. Introducere în consilierea ontologică complexă a familiei*. Chișinău: Primex-com SRL, 2015.

6. Dumitru I. Al. *Personalitate, atitudini și valori*. Timișoara: Editura de Vest, 2001.
7. Dumitriu I. Al. *Educație și învățare. Aspecte psihoindividuale, psihosociale și manageriale*. Timișoara: Eurostampa, 2001.
8. Dumitru Ion Al. *Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice*. Iași: Polirom, 2008.
9. Gardner H. *Mintea disciplinată. Educația pe care o merită orice copil, dincolo de informații și teste standardizate*. București: Sigma, 2005.
10. Holdevici I. *Psihoterapii scurte*. București: Ceres, 2000.
11. Lazarus, A.A. *La therapie multimodale: eclecticisme metahodique et integration minimale*". În J.C. Nacross, M.R. Goldfried (eds), *Psihoterapie integrative*, Desclee de Brouwer, Paris, 1998.
12. Negovan V. *Introducere în psihologia educației*. București: Editura Universitară, 2005.
13. Rogers C.R. *La relation d aide et la psychotherapie*. Paris: ESF, 1974.
14. Tomșa Gh. (coord.) *Dicționar de orientare școlară și profesională*. București: Afeleu, 1996.
15. Tomșa Gh. *Consilierea și orientarea în școală*. Casa de Editură și Presă Viața Românească, București, 1999.
16. Tomșa Gh. (1999a), *Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi*. București: Casa de Editură și Presă Viața Românească.
17. Woolfolk Anita E. *Educational psychology, the complexity of the Classroom*. Allyn and Bacon, Boston, Londra, Toronto, Sydney, Tokyo, Singapore, 1995.
18. Zlate M. *Tratat de psihologie organizațional-managerială*. Vol.I, Iași: Editura Polirom, 2004.

3.12. CURRICULUM

ETICA EDUCAȚIEI/ PROFESIONALĂ

I. CADRUL CONCEPTUAL

Cursul de *Etica educației/ profesională* reprezintă o disciplină de studiu, care ține de elucidarea fundamentului practic al colaborării eficiente dintre consilier și beneficiari / familia, părinții, bunicii, copiii (elevii), tutorii, etc. Problematika abordată va asigura formarea și consolidarea competențelor masteranzilor în domeniul deontologiei profesionale. Elaborarea cursului a fost realizată în baza respectării principiilor inter-, pluri- și transdisciplinarității, inclusiv, în baza valorificării cerințelor psihologiei morale și a psihologiei umaniste.

Scopul cursului *Etica profesională/ EP* rezidă în cultivarea deprinderilor morale și etice, consolidarea competențelor profesionale, formarea unei personalități empatică, persuasive și reflexive, ce posedă o conduită deontologică.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
S.03.O.012	Etica educației/ profesională	Calaraș Carolina	3	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Delimitări conceptuale. Funcțiile și principiile eticii profesionale. Deontologia profesională a consilierului educațional.	4	2
2.	Procesul devenirii și afirmării consilierului educațional. Profilul etic și psihosocioprofesional al consilierului educațional. Caracteristici de personalitate.	4	4
3.	Cultura exteriorului: ținuta, conduita, vestimentația, fardul, limbajul, imaginea în ansamblul calităților de personalitate.	4	2
4.	Tactul, empatia și procedeele de formare și consolidare a responsabilității consilierului educațional.	4	2
5.	Conflictele intra- și interpersonale. Cauzele conflictelor și sistemele de reprezentări umane. Strategii de soluționare și preîntâmpinare a conflictelor intra- și interpersonale.	4	2
6.	Abordarea creativă, constructivă, inovatoare și critică a consilierii educaționale. Stilul de comunicare și tehnici de consiliere educațională.	5	3
Total		25	15

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor opera cu următoarele competențe:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea specificului eticii profesionale, a elementelor codului deontologic;
- analizarea critică a situațiilor profesionale și a dilemelor morale;
- caracterizarea relației consilier – beneficiar din perspectiva deontologică.

La nivel de aplicare:

- modelarea interacțiunii în sistemele: *consilier-elev/ copil, consilier-părinți/ familie, consilier-pedagog, consilier-administrație școlară*;
- întocmirea proiectului de realizare a autoeducației morale a persoanei;
- elaborarea strategiilor de tip democratic și partenerial pentru variate activități de consiliere preventivă și de intervenție;

La nivel de integrare:

- promovarea capacității de autocritică, empatie și tact;
- asumarea conștientă a rolului social de persoană publică;
- promovarea valorilor morale prin modelul comportamental al consilierului.

IV. UNITĂȚI DE CONȚINUT

Subiectul 1. Delimitări conceptuale. Funcțiile și principiile eticii profesionale. Deontologia profesională a consilierului educațional.

Definiții și precizări conceptuale. Etica – ramura filosofiei, din antichitate până în prezent. Etica consilierului de familie: principii, funcții. Deontologia profesională ca ramură a eticii. Deontologia profesională în acțiune. Codul deontologic.

Subiectul 2. *Procesul devenirii și afirmării consilierului educațional. Profilul etic și psihosocioprofesional al consilierului educațional. Caracteristici de personalitate.*

Profesiograma consilierului de familie și a celui educațional. Fazele de formare a consilierului formarea inițială și continuă. Proiecte de perfecționare continuă. Personalitatea consilierului de familie: abordare psihologică, pedagogică și sociologică. Structura personalității. Caracteristici de personalitate.

Subiectul 3. *Cultura exteriorului: ținuta, conduita, vestimentația, fardul, limbajul, imaginea în ansamblul calităților de personalitate.*

Elementele componente ale culturii exteriorului consilierului. Ținuta corporală, ținuta vestimentară/ stilurile vestimentare. Conduita consilierului educațional în ședințe, consultații viața cotidiană. Limbajul: verbal și nonverbal – tehnici de valorificare. Imaginea consilierului educațional.

Subiectul 4. *Tactul, empatia și procedeele de formare și consolidare a responsabilității consilierului educațional.*

Definiții și precizări conceptuale. Tehnici de dezvoltare și consolidare a tactului și empatiei. Responsabilitatea consilierului și cultura conduitei. Scopurile consilierii familiei; consilierii educaționale și scopurile consilierului educațional.

Subiectul 5. *Conflictele intra- și interpersonale. Cauzele conflictelor și sistemele de reprezentări umane. Strategii de soluționare și preîntâmpinare a conflictelor intra- și interpersonale.*

Conflictul interior și depășirea acestuia. Gândirea pozitivă. Conflictele interpersonale și consecințele lor. Strategiile de tipul coping și medierea conflictelor.

Subiectul 6. *Abordarea creativă, constructivă, inovatoare și critică a consilierii educaționale. Stilul de comunicare și tehnici de consiliere educațională.*

Creativitatea consilierului educațional. Tehnici de prevenție și intervenție în consilierea educațională. Constructivismul și eclecticismul în consilierea psihopedagogică.

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Andrei P. *Filosofia valorii*. Iași: Polirom, 1997.
2. Bîrzea C. *Arta și știința educației*. București: EDP, RA, 1997.
3. Dumitru I. AL. *Consiliere psihopedagogică. Bazele teoretice și sugestii practice*. Iași: Polirom, 2008.
4. Iucu B. Romiță. *Formarea personalului didactic – sisteme, politici, strategii*. București: Editura Humanitas, 2005.
5. Joița E. *Pedagogia – știința integrativă a educației*. Iași: Polirom, 1999.
6. Cristea S. *Dicționar de pedagogie*. Chișinău, București: Grupul Editorial Litera, Litera Internațional, 2000.
7. Golu M. *Dinamica personalității*. București: Geneze, 1993.
8. *Învățarea pe tot parcursul vieții: contribuția sistemelor educaționale în statele-membre ale UE, Unitatea Europeană, Bruxelles*, 2000.
9. Golu P., Zlate M., Verza E. *Psihologia copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1992.
10. Mândăcanu V. *Pedagogul maestru*. Chișinău: Pontos. 2010.
11. Mândăcanu V. *Etica pedagogică*. Chișinău: Editura Liceum, 2001.
12. Mândăcanu V. *Arta comportamentului moral*. Chișinău: Editura UPS „I. Creangă”, 2004.
13. Segalen M. *Sociologia familiei*. Iași: Polirom, 2011.

3.13. CURRICULUM

ELABORAREA ȘI ADMINISTRAREA PROIECTELOR DE EDUCAȚIE A FAMILIEI

I. CADRUL CONCEPTUAL

În contextul transformărilor sociale actuale, tot mai mult se pune accentul pe managementul serviciilor educaționale, inclusiv *managementul proiectelor și/sau managementul prin intermediul proiectelor* [2].

Astfel, treptat, *performanța se va măsura în funcție de capacitatea de adaptare la proiecte și de elaborare și implementare de proiecte, aceasta fiind una dintre prioritățile majore în dezvoltarea sau ameliorarea serviciilor și practicilor educaționale* [Ibidem].

Oportunitatea cursului *Elaborarea și administrarea proiectelor de educație a familiei / EAPEF* derivă din necesitatea formării competențelor profesionale de elaborare a proiectelor și de organizare-desfășurare a cercetării familiei ca unitate socială și educativă.

Scopul cursului constă în formarea cunoștințelor și competențelor de elaborare a strategiilor și proiectelor de educație a familiei.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
S.03.O.013	Elaborarea și administrarea proiectelor de educație a familiei	Sorici Oxana	3	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Obiectul de studiu al disciplinei EAPEF. Reperete epistemologice ale EAPEF.	2	2
2.	Proiectul și strategia în EAPEF. Planificarea acțiunilor de educație a familiei.	4	2
3.	Metodele aplicate în proiectarea și educația familiei.	6	4
4.	Metodologia și praxiologia PEF. Tehno- logia elaborării și administrării proiectelor de educație a familiei.	8	4
5.	Creativitatea și etica în administrarea PEF. Evaluarea PEF.	6	2
Total		26	14

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea conceptelor de bază ale epistemologiei EAPEF;
- determinarea componentelor constitutive ale proiectelor de educație a familiei;
- analizarea strategiilor de lucru în contextul EAPEF;
- stabilirea fundamentelor teoretice și aplicative ale cunoașterii în domeniul EAPEF;

La nivel de aplicare:

- identificarea definițiilor conceptului de *proiect* în contextul EF;
- determinarea factorilor și condițiilor de elaborare și administrare eficientă a proiectelor de educație a familiei;

- elaborarea proiectelor de educație a familiei;
- evaluarea proiectelor de educație a familiei;

La nivel de integrare:

- stabilirea unor criterii privind valorificarea tehnologiei elaborării și administrării proiectelor de educație a familiei;
- elaborarea unui program de apreciere și dezvoltare continuă a creativității în administrarea PEF;
- integrarea cunoștințelor din domeniul EAPEF în strategii educative personale și colective.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

<p>Subiectul 1. <i>Obiectul de studiu al disciplinei EAPEF. Reperle epistemologice ale EAPEF.</i></p> <p>Obiective ale EAPEF. Principii specifice EAPEF. O perspectivă participativă asupra proiectelor de EF.</p>
<p>Subiectul 2. <i>Proiectul și strategia în EAPEF. Planificarea acțiunilor de educație a familiei.</i></p> <p>Strategia în EAPEF. Planificarea acțiunilor de educație a familiei. Elemente de bază privind managementul proiectului în EF.</p>
<p>Subiectul 3. <i>Metodele aplicate în proiectarea și educația familiei.</i></p> <p>Metode și tehnici specifice proiectării și educației familiei. Criterii de selectare a metodelor aplicate în proiectarea și educația familiei.</p>
<p>Subiectul 4. <i>Metodologia și praxiologia PEF. Tehnologia elaborării și administrării proiectelor de educație a familiei.</i></p> <p>Metode de administrare a PEF. Instrumente pentru gestionarea eficientă a PEF. Managementul riscului în contextul PEF.</p>

<p align="center">Subiectul 5. Creativitatea și etica în administrarea PEF.</p> <p>Evaluarea PEF.</p> <p>Rolul creativității în EAPEF.</p> <p>Atribuții și responsabilități în contextul EAPEF.</p> <p>Aspecte etice în administrarea PEF.</p> <p>Evaluarea PEF.</p>

VI. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Elaborarea portofoliului la o temă/ subiect(la alegere) și prezentarea acestuia la orele practice	Respectarea rigorilor față de elaborare și prezentare a portofoliului	Finele semestrului 3
2.	Studiu de caz (2)	Analiza aspectelor de educație a familiei.	Pentru 2 evaluări
3.	Elaborarea proiectului și strategiei de educație a familiei.	Elucidarea și explicarea componentelor proiectului.	Finele semestrului 3

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Cuznețov Larisa. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008.
2. Cuznețov Larisa. *Educația pentru familiei din perspectiva educației permanente. Repere conceptuale și metodologice*. Chișinău: Primex-com, SRL, 2013.
3. Cuznețov Larisa. *Consilierea și educația familiei. Introducere în consilierea ontologică și complexă a familiei*. Chișinău: Primex-com SRL, 2015.

4. Enăchescu C. *Tratat de teoria cercetării științifice*. Iași: Polirom, 2007.
5. Gherguț A., Ceobanu C. *Elaborarea și managementul proiectelor în serviciile educaționale. Ghid practic*. Iași: Polirom, 2009.
6. Patrașcu D., Patrașcu L. *Teoria și metodologia cercetării psihopedagogice*. Chișinău: Știința, 2003.
7. Popa M. *Statistici multivariate aplicate în psihologie*. Iași: Polirom, 2010.
8. Tudoran D., Radu I. *Metodologia cercetării. Sinteze teoretice și aplicații practice*. Timișoara, 2003.
9. Zani B., Palmonari A., coord. *Manual de psihologia comunității*. Iași: Polirom, 2003.
10. Лузина Л.М. *Теория воспитания: философско-антропологический подход*. Псков, 2000.

3.14. CURRICULUM

VIAȚA CONJUGALĂ ȘI SEXUALITATEA UMANĂ

I. CADRUL CONCEPTUAL

Oportunitatea cursului *Viața conjugală și sexualitatea umană/VCSU* derivă din necesitatea formării și eficientizării competențelor profesionale a masteranzilor privind optimizarea relațiilor conjugale soț-soție și promovarea stilului sănătos de viață în familie. Elaborarea cursului a fost realizată în baza unui sistem de principii și criterii de natură pedagogică, psihologică, biologică, axiologică și sociologică. Din perspectivă epistemologică VCSU se poate considera drept o disciplină de studiu, derivată din *Pedagogia familiei*, *Educația de gen*; și *Sexologie*, deoarece în centrul atenției este promovarea sănătății prin educația familiei, formării unei culturi de gen și a sexualității sănătoase la partenerii conjugali.

Principiul esențial de valorificare a cursului rezidă în îmbinarea caracterului informativ și formativ cu realizarea inter-, pluri- și transdisciplinarității.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore		Forma de evaluare	Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual		
S.03.A.014	Viața conjugală și sexualitatea umană	Calaraș Carolina	3	40	110	Ex	5

III. SUBIECTELE ȘI REPATIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Subiectele	Ore	
		Curs	Seminar
1.	Sănătatea, sexualitatea umană și viața conjugală.	4	2
2.	Cultura și igiena relațiilor conjugale/ intime.	6	4
3.	Cultura comunicării și relațiile intime.	4	2
4.	Modalități de profilaxie a maladiilor sexual-transmisibile/ infecțioase.	6	4
5.	Educația sexuală și educația de gen. Relația bărbat-femeie în postmodernitate.	6	2
	Total	26	14

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele studierii cursului masteranzii vor poseda următoarele competențe:

La nivel de cunoaștere:

- identificarea conceptelor de bază, a teoriilor despre familie și sexualitatea umană;
- analiza principiilor, modalităților și condițiilor optime ale vieții conjugale;
- caracterizarea factorilor și principiilor de funcționare a vieții conjugale sănătoase;

La nivel de aplicare:

- determinarea condițiilor intrafamiliale ce contribuie la fortificarea și armonizarea relațiilor conjugale;
- argumentarea dezavantajelor relațiilor sexuale premature.

- interpretarea aplicării variatelor forme și metode de educație sexuală în cadrul familial și școlar.

La nivel de integrare:

- estimarea modului de viață și al relațiilor conjugale;
- elaborarea-valorificarea programelor de consiliere a familiei cu privire la sexualitatea responsabilă;
- promovarea și educația stilului/ modului sănătos de viață a familiei.

V. UNITĂȚI DE CONȚINUT

<p>Subiectul 1. Sănătatea, sexualitatea umană și viața conjugală.</p> <p>Definiții și precizări conceptuale. Familia în postmodernitate. Specificul comunicării și al relaționării în cadrul cuplului conjugal. Sexualitatea umană. Particularități fiziologice și de gen (masculine/feminine). Comportamentul sexual și cultura umană.</p>
<p>Subiectul 2. Cultura și igiena relațiilor conjugale/intime.</p> <p>Iubirea conjugală și atașamentul familial. Funcțiile familiei. Bărbatul și femeia. Cultura relațiilor conjugale și strategii de optimizare a vieții conjugale. Sarcina și travaliul.</p>
<p>Subiectul 3. Cultura comunicării și relațiile intime.</p> <p>Morala și conduita prosocială. Normele moral-etice și comunicarea eficientă în cuplu. Comunicarea, sexualitatea și relaționarea conjugală centrată pe respectarea normelor moral-etice și a fidelității.</p>
<p>Subiectul 4. Modalități de profilaxie a maladiilor sexual-transmisibile/ infecțioase.</p> <p>Viața sexuală ca parte a sănătății și existenței umane. Infecții cu transmitere sexuală. Căi de transmitere și de manifestare a BTS. Consilierea preventivă și educația familiei privind cultura și sănătatea relațiilor intime.</p>

Subiectul 5. Educația sexuală și educația de gen. Relația bărbat-femeie în postmodernitate.

Relațiile sexuale și alte aspecte ale comportamentului sexual uman. Părinții, profesorii, programele școlare ca factori educativi pentru formarea culturii sexuale la copii. Educația sexuala in funcție de vârsta copilului. Cultura relațiilor bărbat – femeie. Impactul mass-media asupra formării culturii sexuale și de gen.

VI. BIBLIOGRAFIE:

1. Cuznețov Larisa. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: USM, 2009.
2. Cuznețov Larisa. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013.
3. Gîlcă B. (coord.), *Manual de educație pentru viața de familie*. Universitatea J. Hopkins SUA, Chișinău, ediția a II-a, 2002.
4. Telleri F. *Pedagogia familiei*. București: EDP RA, 2003
5. Leleu G. *Bărbatul de azi explicat femeilor*. București: Ed. Trei, 2012.
6. Zepca I. *ABC-ul Sănătății*. Chișinău, 2005.
7. Manualul *Educație pentru sănătate*. Chișinău: ARC, 1997.
8. Айзенк Г. *Язык счастья*. Москва: Эксмо-Пресс. 2012.
9. Гитин В.Г. *Мужчина и женщина. Антология*. В 2-х томах. Москва: Торсинг, 2002.
10. Тыщенко А.И. (сост.), *Психоисцеление*. Самарский Дом Печати, 1994.

3.15. CURRICULUM

STAGIUL DE PRACTICĂ PROFESIONALĂ

I. CADRUL CONCEPTUAL

Oportunitatea *Stagiului de practică profesională/ SPP* derivă din necesitatea de a oferi masteranzilor posibilitatea de aplicare și consolidare a competențelor profesionale privind educația și consilierea familiei în context instituționalizat (instituții de învățământ, centre de plasament, centre de consiliere a familiei etc.) și context neinstituționalizat (particular).

Principiul esențial de realizare a stagiului de practică profesională rezidă în valorificarea tehnologiei de consiliere și educație a familiei prin intermediul selectării și a îmbinării variatelor forme, metode și procedee în baza eclectismului tehnic, a respectării drepturilor omului și a deontologiei profesionale.

II. ADMINISTRAREA

Stagiului de practică profesională

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Semestrul	Ore			Nr. de credite
				Contact direct	Contact individual	Forma de evaluare	
S.03.O.015	Stagiu de practică profesională	Cuznețov Larisa	3	5/150	8	Ex	10

III. SUBIECTELE ȘI PROGRAMUL DE ACȚIUNI

Nr. d/o	Subiectele	Ore practice
1.	Studierea familiei: analiza și descrierea particularităților acesteia. Fișa de caracterizare psihopedagogică a familiei/ familie din mediul urban și rural.	10
2.	Analiza și descrierea familiei din perspectiva emancipării de gen și a democratizării relațiilor familiale. Schița procedurii și a ședinței de consiliere a familiei.	8
3.	Elaborarea fișei de consiliere a familiei și a membrilor ei din perspectiva analizei etapelor dezvoltării familiei. Elucidarea tehnologiei și a strategiei de consiliere a familiei în situații de criză.	10
4.	Elaborarea proiectului de educație a familiei prin activități de consiliere de tip: preventiv; remedial; centrat pe dezvoltarea părinților și a copiilor. Implementarea – supervizarea și descrierea a patru activități de consiliere	10
5.	Elaborarea și implementarea proiectului de consiliere a familiei. Consilierea familiei și valorificarea strategiilor de tip <i>coping</i> .	9
6.	Elaborarea și valorificarea tehnologiei eclectică de consiliere a familiei. Întocmirea fișelor detaliate a modelului de consiliere (preventivă; remedială; centrată pe dezvoltarea părinților și copiilor; în situații de criză).	10
7.	Analiza și redarea conținutului de supervizare a ședințelor de consiliere / schițe și studii de caz privind educația și consilierea elevilor și părinților în instituția de învățământ	8

8.	Analiza și evaluarea activității stagiului de practică profesională. Întocmirea documentației, elaborarea totalurilor și prezentarea acestora la <i>Conferința de încheiere a stagiului de practică profesională.</i>	10
	Total	75

IV. COMPETENȚE SPECIFICE

La finele stagiului de practică profesională, masteranzii vor poseda următoarele competențe:

La nivel de cunoaștere:

- caracterizarea conduitei și a relației consilier – beneficiar;
- identificarea principiilor deontologice ale consilierii adulților și copiilor/ familiei;
- analizarea strategiilor și tehnologiilor de consiliere și educație a familiei.

La nivel de aplicare:

- determinarea – descrierea specificului structural-funcțional al familiilor contemporane;
- analizarea tipurilor de relații intrafamiliale și a stilurilor comportamentale;
- modelarea situațiilor de educație și consiliere a familiei.

La nivel de integrare:

- elaborarea-valorificarea strategiilor și tehnologiilor de consiliere a familiei (consiliere remedială; centrată pe dezvoltarea adulților și copiilor; de tip preventiv; consiliere în situații de criză);
- elaborarea – implementarea unui plan de acțiuni de educație a familiei;
- promovarea valorilor culturii familiale în contextul consilierii familiei.

V. LUCRUL INDIVIDUAL ȘI EVALUAREA

Nr. d/o	Produsul preconizat	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	<p>Elaborarea portofoliului al stagiului de practică profesională cu următorul conținut:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Planul de acțiuni și activități; – Planul de educație a familiei în cadrul instituției de învățământ; – Planul de consiliere a elevilor – Schița procedurală de consiliere – 6 cazuri – Modelul de consiliere – 2; – Fișa de caracterizare psihopedagogică a familiei; – Fișa și schița procedurii integrale și a ședințelor de consiliere a familiei – 4 ; – Raportul de totalizare a stagiului de practică profesională. 	Respectarea rigorilor față de elaborarea și prezentarea portofoliului	Finele semestrului 3
2.	Studii de caz (4)	Analiza aspectului comunicării și relaționării în diadele: copiii-părinți-bunici și soț-soție.	Pentru evaluarea finală
3.	Elaborarea unui rezumat și articol care elucidează personalitatea și conținutul activității consilierului	Elucidarea deontologiei și a conduitei consilierii	Finele semestrului 3

VII. BIBLIOGRAFIE:

1. Bodrug-Lungu V. *Formarea conștiinței de gen a populației*. Chișinău: CEP USM, 2006.
2. Cuznețov L. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008.
3. Cuznețov L. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013.
4. Cuznețov L. *Curriculum. Educația pentru familie din perspectiva educației permanente. Cadru conceptual și metodologic*. Chișinău: Primex-com SRL, 2013.
5. Cuznețov L. *Consilierea și educația familiei. Introducere în consilierea ontologică complexă a familiei*. Chișinău: Primex com SRL, 2015.
6. Calaraș C. *Cultura educației elevului. Ghid metodologic*. Chișinău: Primex-com SRL, 2010.
7. Calaraș C. *Conflictologie familială. Suport de curs*. Chișinău: Primex-com SRL, 2014.
8. Dafinoiu I. *Elemente de psihoterapie integrativă*. IAȘI: Polirom, 2007.
9. Dumitru Ion Al. *Consiliere psihopedagogică*. Iași: Polirom, 2008.
10. Mitrofan I. Mitrofan N. *Familia de la A ... la Z. Mic dicționar al vieții de familie*. București: EDP, 1991.
11. Joița E. *Educația cognitivă*, Iași, 2002.
12. Brien O., Houstong M. *Terapia integrativă. Ghid practic*. Iași: Polirom, 2009.
13. Pănișoară I.-O. *Comunicarea eficientă*. Iași: Polirom, 2008.
14. Segalen M. *Sociologia familiei*. Iași: Polirom, 2011.

4. Finalitățile programului de masterat profesional *Consilierea și educația familiei*

Generice:

- Cunoașterea cadrului legislativ și a eticii profesionale;
- Identificarea tendințelor de dezvoltare a institutului familiei;
- Estimarea tipurilor de familii și a stilurilor lor existențiale și educative;
- Determinarea particularităților dinamicii culturii prefigurative, cofigurative și postfigurative în cadrul familial și social;
- Elaborarea strategiilor și tehnologiilor de consiliere și educație a familiei / copii și adulți.

Specifice:

La încheierea studiilor, masteranzii vor poseda competențe speciale și vor fi capabili să:

- identifice conceptele de bază în domeniul vizat;
- opereze cu teorii și concepții privind aspectul structural-funcțional al familiei;
- integreze variate strategii, forme, metode și tehnici în procesul consilierii familiei;
- evalueze gradul de dificultate a problemelor familiale și distorsiunilor comportamentale a membrilor acesteia;
- proiecteze activități educative și activități de acordare a asistenței psihopedagogice cuplului și familiei;
- asiste beneficiarii în procesul de autodeterminare și autoperfecționare morală;
- fortifice capacitățile beneficiarilor pentru a face față solicitărilor psihosociale;
- elaboreze/implementeze programe de consiliere a familiei de tip: remedial; axat pe dezvoltare și prevenire a dificultăților; în situații de criză;
- realizeze cercetări în domeniul consilierii și educației familiei.

Larisa Cuznețov, Calaraș Carolina, Mândăcanu Virgil et al.

**PROGRAM DE MASTERAT
CONSILIERE ȘI EDUCAȚIA FAMILIEI
CURRICULA**

Semnat pentru tipar Formatul $60 \times 84 \frac{1}{16}$.

Coli de autor. Coli de tipar. Comanda _.

Tirajul 100 ex.

Tipografia Primex-Com SRL
Chișinău, str. V. Pîrcalab, 18/1a
tel.: 022 22-72-88